

A Dél-Nyugat mostani száma a Csengey Dénes tiszteletére szervezett vers- és prózamondó verseny nagykanizsai döntője alkalmából jelent meg.

Dél-Nyugat

NEMZETI ALAPÍTVÁNY

Közéleti hírlap V. évf. 1993. április

A kárpát-medencei magyarság vers- és prózamondói Nagykanizsán Csengey Dénes emlékére

1993. április 17-én egy országos vers- és prózamondó verseny döntőjére kerül sor Nagykanizsán. Csengey Dénes nevét viseli a rendezvény, melyet a vers ünnepének szánunk. A verseny emléket állít egy olyan fiatalembernek, ki a márciusi ifjak lendületével élt és égette el magát. Arra az íróra, gondolkodóra emlékeznek, aki a magyarság fontos történelmi korszakában éles logikával, fantasztikus hittel és erővel keresett kiutat a több évtizedes bénultságból; akit - írásai tanúsítják - egyaránt foglalkoztattak a határainkon túl élő magyarság és a hazánkban élő nemzetiségek, kisebbségek problémái; aki szerint a magyarságnak nem bejutnia kell az egységesülő Európába, hanem hazatalálni benne; akinek szókimondó vehemenciája magával ragadott egy egész nemzedéket, akinek ravatalánál pártállástól függetlenül lerótták kegyeletüket a rendszerváltás előtti magyar ellenzéki gondolkodás vezető alakjai.

A magyar vers ünnepének szánjuk tehát ezt az alkalmat, nem messze a költészet napjától, József Attila születésnapjától. 1992. szeptemberében vettem fel a nagyszabású vers- és prózamondó emlékverseny megrendezésének ötletét. Jó alapot jelentett az, hogy Nagykanizsán már évtizedek óta kitűnő versmondóélet folyik a Tungram versmondókör keretén belül. A hazai amatőr versmondás sokat köszönhet nekik. Nagy segítséget jelentett továbbá, hogy a Nagykanizsaiért - Délnyugat Magyarországiért Alapítvány felkarolta a kezdeményezést. Nagy energiával láttunk hát neki barátaimmal a munkának. Felkérésünkre elvállalta a rendezvény fővédnöki tisztét Dr. Antall József miniszterelnök úr, Csoóri Sándor a Magyarok Világszövetsége elnöke és a Csengey Dénes által kezdeményezett Nemzeti Alapítvány.

Védnökséget vállalt a verseny felett Dr. Nahlik Gábor a Magyar Televízió alelnöke, Lezsák Sándor a Lakitelek Alapítvány és Filó Katalin a Haza és Haladás Alapítvány elnöke. Több más országos alapítvány és nagykanizsai vállalat, a város önkormányzata is ügyünk mellé állt és támogatást, jelentős díjakat ajánlottak fel a győzteseknek. A Magyar Televízió és Rádió vállalta, hogy felvételről közvetítést ad a rendezvényről. Elfogadták a meghívást a kárpát-medencei magyarság prominens személyiségei.

Bors István, kaposvári szobrász, nagy eszmei értékű Tavasz című alkotását ajánlotta fel a verseny győztesének. Rövid idő alatt egy nagyszabású rendezvény körvonalai rajzolódottak ki.

A kiírást követően több száz jelentkezés érkezett. A verseny lebonyolítása sokban különbözött a hasonló versmondó rendezvényektől.

Az elődöntőket ugyanaz a zsűri járta végig. Nem hirdetett sehol eredményt, hanem pontozta a versenyzőket, így a pontszámok alapján a legjobbak jutottak a döntőbe. A versenyre nevezettek a határainkon túl élő magyarság versmondói is. A résztvevők ifjúsági és felnőtt korosztályban mérhették össze tudásukat. Az első elődöntőre Szombathelyen került sor 1993. február 20-án. Ezt követte a salgótarjáni, a szabadkai, a szegedi, a debreceni, a kovásznai, a lendvai és a pécsi selejtező.

Éltre szóló élményeket élhettünk át a zsűri tagjaival - Bedő Csabával, Horváth Istvánnal és Schmidt Istvánnal - ezekben a napokban. Hosszan mesélhetném, milyen érzés volt hallani egy 15 éves vajdasági magyar kislány szájából Radnóti Miklós Nem tudhatom című versét, vagy látni a szlovéniai magyarság küzdelmét az asszimilációs ellen és megélni azt a feledhetetlen élményt, amikor Bedő Csaba és Horváth István március 15-én 20 ezer székely előtt szavalhatott Erdélyben. Az elődöntőket járva megállapíthatjuk, van utánpótlása a magyar nyelvű amatőr versmondásnak. A nagyok mögött már ott kopogtat egy új nemzedék, helyet követelve magának. Ezt az is bizonyítja, hogy 23 fiatal és 21 felnőtt versmondó került be a döntőbe. 14-en a határainkon túlról.

Emlékezésre és ünneplésre készülünk tehát. Emlékezni Csengey Dénesre és ünneplni a magyar vers szépségét.

A közönség szavazata alapján is kiosztásra kerül egy díj. Kérem, hogy Ön és családja is jöjjön el április 17-én, 10 órára a HSMK-ba, az első olyan országos vers- és prózamondó versenyre, mely Csengey Dénes nevét viseli és melynek döntőjére városunkban, Nagykanizsán kerül sor.

Farkas Attila

Tisztelt Olvasó!

Köszöntöm a Dél-Nyugat újbóli megjelenése alkalmából. Régen találkoztam lapunkkal. Minden fontosat megpróbátunk "beleírni" ebbe a számba, ami egy év alatt történt velünk, ami igényeset meg szeretnénk örökíteni tevékenységünkben. Tehát mindazt, ami jövőbeli működésünk, terünk és programunk hitelesítője lehet. Ezért lett ismét súlyos tartalmú és nem könnyed ohaszmány a Dél-Nyugat. Előzetesen kérem lapunk "gyógyadalma"ért. Váiban hasonlóan "egyfrájták" a között írások. Mindez azért van így, mert arról az oldalairól szólnak inkább, mely - érzésünk szerint - nem a jelentőségének megfelelő súlyal

van jelen a sajtóban. A mi "aranyvesztésünk" éppen a kiegyensúlyozást célozza. Kérem, ne dobja el - napilaphoz hasonlóan - a Dél-Nyugat ezen számát. Talán hosszabb ideig ismét nem lesz módunk - anyagilag miatt - újra megszólalunk.

Ha Ön politikai ellenfeleinkkel szimpatizál, akkor azért érdemes megtartania, mert az írások figyelmeztetik a másik tábor megfontolandó érveire. Politikai értelemben vett "ellustulás" ellen ajánlom tehát.

A pártolónknak és híveinknek, a velünk szimpatizálóknak pedig bátorítás és munició szeretne lenni lapunk.

Czupi Gyula

Csengey Dénes

Vörösmarty költő lázbeteg éneke

Ez a föld, melyen annyszor,
ez a föld, melyen századszor is futunk,
ez a föld minket nem tőr el.
Menekül alólunk, lásd, édes Jézusunk!
Ez a föld minket csak dobál,
és leráz és összeráz, nagyon terhére vagyunk.
Legjobbaink rég elhulltanak.
Holnaputánra magunktól elfogyunk.
Megállj csak, mit motyogsz, öreg bolond?
A sírban, hol nemzet süllyed el,
Új kedvvel új ifjúság tolong,
És bölcsőnek díszít fel.

Micsoda rémek a bölcsőben,
Úristen, micsoda rémséges babák!
Felének halott arca van,
felének véres mézeskalács.
Gyermekké rémített magyar népem,
ebben a bölcsőben temetnek, úgy lehet,
mely nem ápol, nem ringat el,
csak hányásig forgat tégedet.
Magas ég, mire jut bomlott agyam?
Szememre minő rémálom ül?
Hogy őrzöm meg már én itt magam
hazámnak rendületlenül?

Megrendülésünk súlytalan,
panaszunk sincsen, nincs már, csak vlnnyogás.
Türelő alázat csendesít,
de türelhetetlen itt a hallgatás.
Vaspatkós tervek, nagy fogat,
parádás trojka vágat szívünk felé.
Middőn ezt írom, dől a hó.
Dől minden lttén - vasalt paták elé.
Legzolt cigány, mit hozhat még,
mire virradhat babonás holnapod?
Falhoz a poharat, és aztán húzd!
Ameddig kihúzhatod.

(1987)

Csengey Dénes
(1953 - 1991)

Csengey Dénes vers- és prózamondó verseny Nagykanizsa, 1993. április 17.

Csengey Dénes:

"A bölcs nem hisz a lehetetlenben, én igen. Hiszek a tisztá, őszint beszédben. Hiszek abban, hogy ha én, itt, most, Magyarországon még, a Duna vízbe dobok egy palackot kurta üzenettel, az a palack ár ellenében, felfelé fog úszni. És ha így közlekedik a palackposta, az is elképzelhető, hogy nemcsak a Dunából lehet majd kihalászni, hanem a Rajnábi, sőt a Temzéből is a Szajnábiól is.

Az üzenet talán ez lesz: Mi európai nép vagyunk és ezt soha nem fogjuk elfelejteni. Szétszórástunk, fogságba estünk, legyengültünk és sokáig elfoglalta szemhatárunkat a reménytelenség.
De nincs végünk. Meg akarunk maradni, és haza akarunk találni Európába.
Tizenötmillió magyar"

A rendezvény fővédnöke: Dr. ANTALL JÓZSEF miniszterelnök CSOÓRI SÁNDOR a Magyarok Világszövetségének elnöke a NEMZETI ALAPÍTVÁNY

A rendezvény védnöke: Lezsák Sándor a Lakitelek Alapítvány elnöke; Filó Katalin a Haza és Haladás Alapítvány elnöke, Nahlik Gábor a Magyar Televízió alelnöke

A rendezvény programja:

10 óra: CSERGEY DÉNES vers- és prózamondó verseny
A zsűri tagjai: Hajdú Géza színigazgató (Nagyvárad)
Kaszák Károly nyelvemlékvédelő (Újvidék)
Virág Mihály főrendező (Újvidék)
Horváth Sándor főszerkesztő (Ungvár)
Pap Gábor művészettörténész (Budapest)
Debreceni Tibor rendező (Budapest)
Schmidt István rendező (Nagykanizsa)
Lezsák Sándor költő (Lakitelek)

17 óra: A MAGYAR MITOLÓGIA, Bors István szobrászművész kiállítás
Megnyitja: Pap Gábor művészettörténész
Közreműködik: Németh Ferenc - hegedű

17.30 óra: TÖRTÉNELMI MAGYAR INDULÓK (térzene)
Közreműködik: Olajbányász Fúvószenekar

17.40 óra: Drégely László emlékkiállítás
Megnyitja: Radnóti László

18 óra: GÁLAEST
Ünnepi beszédet mond: Tarncóczy Attila országgyűlési képviselő
A verseny értékelése - díjak átadása

A műsor vendégei:
Szabó Gyula színművész
Bánffy György színművész
Cseh Tamás előadóművész
Dinnyés József előadóművész
Bedő Csaba előadóművész
Horváth István előadóművész
Egyszólam Együttes
Igricsek Együttes
Olajbányász Fúvószenekar
Patkó Banda Népzenei Együttes
Dél-Zala Néptáncgyűjtés

Bajtár Együttes
Kanizsa Néptáncgyűjtés
Műsorvezető: Mohai Gábor
Művészeti vezető: Rajnai Miklós

A verseny támogatói:
Nemzeti Alapítvány
Haza és Haladás Alapítvány
Lakitelek Alapítvány
General Motors Hungary
Magyar Televízió
Rotary Fúvós Kft.
KÖGAZ Rt.
Dunántúli Kőolajipari Gépgyár Rt.
Kanizsa Sörgyár Rt.
OTP Kanizsai Fiók
Zalai Erdő és Feldolgozó Gazdaság
MOL Rt. Nagykanizsai Bányászati Üzem
Riegl Kft.
EURO HUNGARIA Alapítvány
Magyar Demokrata Fórum
Ifjúsági Demokrata Fórum

Nagykanizsa Önkormányzata Alapítvány Nagykanizsaiért, Dél-Nyugat - Magyarországiért

Határon túli vendégeink:

MARKÓ BÉLA
a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke

FODÓ SÁNDOR
a Kárpátaljai Magyarok Kulturális Szövetségének elnöke

DOBOS LÁSZLÓ
a Magyarok Világszövetségének alelnöke (Félvidek)

POZSONYECZ MÁRIA
a Muravidéki Magyar Érdeklőzőség elnöke

ÁGOSTON ANDRÁS
a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közösségének elnöke

**"A T. Ház mindkét oldala
fogékony a megfelelő hangnemben előadott,
ténylegesen létező problémákat megoldani kívánó felvetésekre"**

Beszélgetés Tarnóczky Attila országgyűlési képviselővel

Dél-Nyugat: Képviselő Úr! Kérem, beszéljen bizottsági munkájáról a Parlamentben. Mennyi elfoglaltságot jelent, mennyire vesz részt a bizottság munkájában?

Tarnóczky Attila: Az érdemi parlamenti munka Jórészt a bizottságokban folyik, hiszen a bizottságot alkotó huszonegyenélvörös képviselő, márcsak a kisebb szám miatt is aktívabban vehet részt a vitákban, mint a plenáris üléseken. Ráadásul az egyes módosító indítványok sorsát erősen befolyásolja a bizottsági vélemény, hiszen a minimális támogatás hiánya azaz a jelölést, hogy a plenáris ülésen a javaslat szavazásra sem kerül.

A bizottsági munkával általában a szerdai és csütörtöki napot töltjük és ekkor ülnek össze a koalíciós munkacsoportok is, amelyek az adott bizottságok kormány párti képviselőit toborítják.

A végződik munka mennyisége ingadozik, hiszen az önkormányzati bizottság - amelynek magam is tagja vagyok - csak a témájába vágó törvényjavaslatokkal foglalkozik, amelyek száma időszakonként ingadozik.

Végzettségem szerint tanár vagyok, tehát látni kellett ahhoz, hogy a témakörben ismeretemet kibővítsen és valóban eredményesen dolgozhassak. Talán már ez sikerült is, hiszen az önkormányzati bizottság most választott meg alelnökévé, ami reményeim szerint eddigi tevékenységemnek egyfajta elismerése is.

Dél-Nyugat: Sokan a plenáris üléseken elmondott beszédek illetve az annak gyakorisága alapján ítélik meg a T. Ház tagjait. Mi erről a véleménye, mikor és milyen témákban szól fel a parlamenti vitákban?

Tarnóczky Attila: Összintén el kell mondanom, hogy a parlamenti felszólalások egy része irratlan szabály szerinti költelenség, hiszen a frakciónak "illik" kifejtelné véleményüket a bejelentett törvényjavaslatokról. Emellett vannak még az egyéni vélemények, illetve a más műfajú napirend előtti felszólalások, illetve interpellációk és kérdések. Utóbbi kettő nem igazán a kormány párti képviselő műfaja - neki elsősorban más eszközökkel kell megpróbálni eredményt elérni -, az előbbi pedig sok esetben csak a képviselő öncélú magamutogatásának eszköze. Akkor szoktam felszólalni, ha úgy érzem, amit mondani akarok, azt más nem mondja el helyettem, vagy ha konkrét eredményt akarok elérni, például egy módosító javaslat elfogadtatása érdekében. Kellett némi idő ahhoz is, hogy felismerjem, milyen típusú hozzászólásokra "vedő" a plénum, mi az, amire igazán felfigyelnek a rengeteg beszédtől elgyötört képviselő társaim. Rövidnek kell lenni, sokat segítenek a szokatlan fordulatok és ami nélkülözhetetlen: hinni kell abban, hogy az adott kérdésben igazam van; abban, hogy a megoldandó probléma valóban fontos.

Legutóbbi alkalommal Rudics Róbert barátommal közösen javasoltuk a társadalombiztosítási törvény egy elképesztően igazságtalan részének módosítását. Miután kiderült, hogy az indítványt a bizottságok nem támogatják, és a kormány támogatására sem számíthatunk, felszólaltam a részletes vitában, s a felszólalás végén már éreztem, sikerült képviselő társaimat az ügy mellé állítani. A szavazásokról a javaslat 75%-os többséggel valóban elfogadásra is került.

Dél-Nyugat: Kérem, beszéljen a T. Ház mindkét oldala fogékony a megfelelő hangnemben előadott, ténylegesen létező problémákat megoldani kívánó felvetésekre?

Dél-Nyugat: A képviselők előterjesztései, javaslatok a törvényalkotó munkában igen fontosak. Az elkészült törvények és határozatok azonban nem tartalmazzák azt, hogy ki, milyen módon vett részt a végleges szöveg kialakításában, kinek a javaslatai váltak a törvény szövegévé, részévé. Kérem, beszéljen ilyen irányú munkájáról!

Tarnóczky Attila: Az előbb említett módosítás mellett 1992-ben volt két önálló törvényjavaslatom - kevesen mondták ezt el magukról. Mindkettő viszonylag gyorsan "átment" az amúgy lomha parlamenti megméréstetésen és nagy szavazati aránnyal lett elfogadva. Mindkettő a társadalmi igazságosság jegyében oldott meg elsősorban kisembereket sújtó rendellenességeket. Egyik a végkielégítés ügyét rendezte az érintettek számára kedvezően, a másik a kisvállalkozók számára kedvező társadalombiztosítási járadék legkisebb összegét csökkentette 40%-kal.

Módosító javaslatom nyomán kaptak az ország kis települései lakosaként kb. 3.000 Ft-ot feljuttatási célokra. Gondolom, ezekre a korábbiakban háttérbe szorított, lepusztult településekre ez bizony "ró is fért".

Egyszerűen csatát folytattam a köztisztviselői alapszabályt tervezett túlzott emelésé ügyében. A végül elfogadott változat, azt hiszem, megfelel a realitásoknak.

Általában az érdemi változtatás a célokom. Apróságokért csatáznai már csak azért sem "kifizetődő", mert karánális kérdésekben álláspontom elfogadtatásának esélyeit rontja.

Hogy a végős törvényszövegben a "szerző" neve nem szerepel, természetes, de enélkül is elégedettséggel tölt el, ha látom, hogy a változás eredményeként ügyek rendeződnek, sérelmek szűnnek meg.

Dél-Nyugat: Az a választókerület, amelyben képviselővé választották, mennyire ad Önnek feladatokat, ötleteket képviselői munkájában?

Tarnóczky Attila: Önálló indítványaim, módosító javaslataim alapötletét mindig az engem személyesen vagy levélben megkereső választópolgárok szolgáltatták. Köszönettel is tartozom ezért nekik, mert az ötletekből elért sikerek - még akkor is, ha sokszor úgy tűnik: jobbra csak magam tudok rólok - sokat jelentenek számomra is. Enélkül nehezen tudnám lélekben átvészelni ezeket az éveket, amikor bizony a képviselői munka nem örvendő közmegebecsülésnek, sőt sokak véleménye rólunk egészen lesújtó. E vélekedésnek sajnos időnként szolgáltattunk alapot, de azt hiszem, minden negatívum ellenére a képviselők jó része nem szolgál rá az ilyen sorsom véleményekre.

Dél-Nyugat: Van-e szabadnapja, idejének mekkora részét emezteli fel képviselői tevékenységéből fakadó mindenféle feladatra?

Tarnóczky Attila: Ha lehet, a szombatot igyekszem szabadon tartani. Ekkor - ha módomban van rá - kimegyek a kertembe, mert a virággal való "piszmogás" megnyugtató és örömmel tölt el.

Dél-Nyugat: Köszönöm a beszélgetést.

Beszélgetés Rudics Róbert országgyűlési képviselővel

Dél-Nyugat: Képviselő Úr! Kérem, beszéljen bizottsági munkájáról a Parlamentben. Mennyi elfoglaltságot jelent, mennyire aktív a bizottság munkájában?

Rudics Róbert: A Gazdasági Bizottság tagja vagyok, ezen belül az Energetikai, a Közlekedési, Hírközlési- és Vízügyi, valamint a Fogyasztóvédelmi Albizottság munkájában veszek részt, ezen túl jelentkezem a most alakuló Területfejlesztési Albizottságba is.

Az Alkotmányügyi Bizottság után a Gazdasági a leginkább lehetett: a Parlamentben a szerdai és csütörtöki napok rendszeresen bizottsági ülésekkel telnek.

Jelenlétét vállaltunk az előprivatizációs, a kárpótlási, a szövetkezeti, a koncessziós, a banki és pénzügyi, a számviteli, a posta, a csőd, a tövközlési, valamint az állam vállalkozói vagyongöről rendelkező törvények és az új munka törvénykönyve megalkotásában, hogy csak a legfontosabbakat említsem. Jelenleg a bányászatról, a frekvenciagazdálkodásról és a köölaj bizottsági készletezéséről szóló törvény előkészítése ad munkát a bizottságnak.

Legfontosabb feladatunknak jelenleg a bányászatról szóló törvényben a zalai olajpár érdekének védelmét, jövőjének biztosítását látom egy differenciált bányajáradék rendszer segítségével. A tárgyalás jelenlegi stádiumában ezeknek - az olajos szakemberek közreműködésével kidolgozott - javaslatoknak az elfogadására reális esély van.

Dél-Nyugat: Sokan a plenáris üléseken elmondott beszédek, illetve annak a gyakorisága alapján ítélik meg a T. Ház tagjait. Mi erről a véleménye, mikor és milyen témákban szól fel a parlamenti vitákban?

Rudics Róbert: A plenáris vitát nem "szereplési lehetőségné", hanem a törvényjavaslat elfogadásához való konstruktív hozzájárulásnak tekintem. Akkor szólok fel, ha lényegi mondanivalóm van, vagy ha módosító javaslatom elfogadtatása érdekében szükségét érzem a szólásnak. Többször szóvá tettem már, hogy illik hallják a hangomat. Ilyen szempontból nem szerencsés a számomra, hogy a gazdasági vonatkozású törvények (pl. kárpótlási, szövetkezeti, koncessziós, világiállítás, utalás stb.) amelyekhez hozzászóltam, rendszerint késő délután, illetve este kerültek napirendre, amikor a TV már nem közvetít, így kevesen értesültek róla. Egyetlen kivétel az 1992. decemberi költségvetési vita volt, ahol délelőtti folyamán szólhaltam meg.

Dél-Nyugat: A képviselők előterjesztései, javaslatok a törvényalkotó munkában igen fontosak. Az elkészült törvények és határozatok azonban nem tartalmazzák azt, hogy ki, milyen módon vett részt a végleges szöveg kialakításában, kinek a javaslatai váltak a törvény szövegévé, részévé. Kérem, beszéljen ilyen irányú munkájáról!

Rudics Róbert: Ebben az értelemben is igaz a mondas: "a szó elszáll, az írás megmarad". Ezer szép szónál többet ér egy - a választókerület érdekében megfogalmazott - elfogadott mó-

dosító javaslat, amely bekerül a törvény szövegébe. Még a törvényelőkészítés fázisában sokat csatáztam a települések kétféle forintot alapítványok támogatásának - 200 fő alatti lakosságú falvak számára történő - megadása és megtartása érdekében. Az olajos vállalatok tevékenységének folytonosságát biztosító javaslataim kerültek be a koncessziós törvénybe és a munka törvénykönyvébe is volt néhány sikeres indítványom. Tarnóczky képviselő társammal közös javaslatunkra kaphatnak félmillió forint kiegészítő támogatást a 100 főnél alacsonyabb tanulólétszámú kisiskolák és ugyancsak vele benyújtott indítványunk volt az alapja annak az elfogadott gazdasági bizottsági csatlakozás módosító javaslatnak, melynek értelmében a törvény módosítás előtt megkötött szerződések alapján történő külföldi munkavégzés alapja 1994. december 31-ig nem adóköteles. Nem az a fontos, hogy egy-egy javaslat kinek a nevéhez fűződik, hanem az, hogy a bejelentett törvényjavaslatból és az elfogadott módosító indítványokból olyan törvények szülessenek, amelyek mindannyiunk - vagy legalábbis a többség - érdekét szolgálják.

Dél-Nyugat: Az a választókerület, amelyben képviselővé választották, mennyire ad Önnek feladatokat, ötleteket képviselői munkájában?

Rudics Róbert: Olyan - több mint 100 településből álló - választókerület jutott osztályrészemre, amelyben a jelentkező igényeknek szinte lehetetlen megfelelni. Nem vagyok képes "szótadással szaporodni" és egyidőben több helyen is megjelenni. Az aprófalvak nagy száma miatt viszonylag ritkán jutok el ismét ugyanarra a településre. Ugyanakkor ez az aprófalvas településszerkezet a bázisa a benyújtott és elfogadott módosító indítványaimnak is. Sok levelet, ezekben néha konkrét javaslatokat is kapok, ezentúl rendszeres kapcsolatot tartok az "olajos" vállalatok szakembereivel, melynek eredménye jó néhány elfogadott indítvány.

Dél-Nyugat: Van-e szabadnapja? Idejét mennyire emezteli föl a képviselői tevékenységéből fakadó mindenféle feladatra?

Rudics Róbert: Képviselővé választással magánéletem úgyszólván megszűnt létezni. Hétfőtől csütörtökig Budapesten, a plenáris és bizottsági munka tölti ki az időmet, a hétvége viszont a választókerület. Pénteken tartok fogadóórát, pénteken és esetenként szombaton képviselői fórumokat, valamint ugyanekkortérség eleget az egyéb meghívásoknak is. Ez utóbbi körbe tartoznak a különböző szakmai és érdekképviseleti konzultációk, párti illetve frakciós rendezvények, emlékmű- és templomszentelések, közműavatók, ünnepek és megemlékezések. Ugyancsak a hétvégén kell felkészülni a következő heti ülésre a szombat reggel kézzel kapott több száz oldalas futárpostából. Gyakran előfordul, hogy egy-egy hétvégén csak néhány órát tölthetek együtt a feleségemmel. Az ő megértése és támogatása nélkül nem tudnék a feladatomaim eleget tenni.

Dél-Nyugat: Köszönöm a beszélgetést.

MENNYI IS AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK BÉRE? (Megjegyzések a mellékelt igazoláshoz)

Azért közöljük ennek a hivatalos igazolásnak a másolatát, hogy Tisztelt Olvasónk pontos tájékoztatást kapjon arról a sokakat foglalkoztató kérdésről. Ebben az esetben is a tárgy szerű tájékoztatás a legfontosabb.

Meg kell még jegyezni, hogy az országgyűlési képviselők 13. havi fizetést nem kapnak, már csak azért sem, mert a képviselő nem munkabért - nincs munkaviszonyban senkivel - hanem tiszteletdíjat kap, nem vonatkozik rá sem a köztisztviselői, sem a közalkalmazotti törvény.

Az eredetileg megállapított fizetésük egyszerűen megemelve - tavaly, 1992 nyarán -, azóta nem változott, idén nem is emelkedhet, mert a költségvetésben nincs meg a fedezete.

Az alábbi kapja minden olyan képviselő, aki nem tagja valamelyik bizottságnak. Nem kevesen vannak ilyenek, különösen a két nagy frakcióból. Az igazolásban szereplő fizetés tehát valahol közepén áll, átlagosnak mondható, többet csak a frakcióvezetők, bizottsági tisztségviselők, az Országgyűlés elnöke, alelnökei, jegyzői és az a néhány képviselő kap, aki egyben különbizottságban is tag.

**A MAGYAR ORSZÁGGYŰLÉS
HIVATALA**

I g a z o l á s

Alulírott hivatalosan igazolom,

1990. 04. 08. óta országgyűlési
képviseelő.

Alapbér: 56.063.- + biz. tag. 22.425.- = 78.488.- bruttó
Havi nettó tiszteletdíja: 44.335.- Ft, azaz Negyvennégyezerharmincszázharmincöt forint.

Fenti igazolást a képviselő kérésére adtuk ki.

Budapest, 1993. február 26.

Rudics Róbert

Képviselek, zalai képviselőink a Parlamentben

Egy statisztika fekszik előttem arról, hogy 1992. decemberében - tehát abban a hónapban, amikor az 1993. évi költségvetést is elfogadta a Parlament - milyen arányban vettek részt az egyes képviselők a Sziszelt Ház munkájában. A statisztika tudománya lejárattá vált az elmúlt évtizedekben. Hiszen statisztikával már mindenféle bizonyított Magyarországon. Nem kívánok ilyen statisztikát eladni, hanem tudatosan vállalom azt, hogy ezekből az adatokból a magam szája íze szerinti válogatásokat. Úgy gondolom, hogy olyan adatokat sikerült belőle így is kiemelni, amelyek érdekfeszítőek számunkra, és sokat mondanak a Parlament és a zalai képviselők munkájáról.

Kétfajta összesítést lapozgatók, az egyik a plenáris üléseken való részvételt, a másik a törvényi szavazásokon való jelenléteket mutatja. Mivel lényegeltérés a két adat, arányai között: nincs, ezért az egyiket, a plenáris üléseken való részvételt választottam. Ez az a része az Országgyűlés tevékenységének, amelyet leginkább látnak a televízióban a választópolgárok.

Először a zalai képviselők részvételéről.

Dr. Czoma László kezthelyi képviselő, aki a függetlenek között foglal helyet, a plenáris üléseken 56%-ban vett részt, az ő részvételét némely meghaladja az SZDSZ Zala megyei listáján Parlamentbe került Solt Ottília, őt frakciótársa, a zalaegerszegi Dr. Szigethy István előzi meg.

A négy MDF-es zalai országgyűlési képviselő mindegyikének, Dr. Man Gyulának, Rudics Róbertnek, Tornóczky Attilának és Dr. Tóth Tihamérnak is a részvételi aránya magasabb az övéknél. Mindannyian 85% feletti arányban vettek részt a plenáris üléseken.

Kimagaslóan magas Rudics Róbert (98,13%) részvétele. Dr. Tóth Tihamér pedig az egész Parlamentet "vert" 99,38%-os jelenlétével. E képviselők teljesítménye azért is különösen figyelemre méltó, mert ők azok a napokon, amikor a Parlament ülései folynak, kénytelenek választóik, egyes települések kérésének, kívánásainak megfelelően elmenni némely minisztériumokba, utánajárni bizonyos ügyeknek. Ez az időszak adatik meg csak nekik ahhoz, hogy a törvényalkotási javaslatokat előterjeszték. Minden egyebet is azon a négy napon kell elvégezniük a fővárosban, amely bizottsági munkára és a plenáris üléseken való részvételre adatott. A vidéki képviselők számára a fővárosban dolgozott négy nap után következő három nap a helyi választókerület helytőlást jelent. Ekkor kell végigjárniuk a választókerületet, ekkor kell elmentniük bizonyos rendezvényekre, eleget tenni meghívásoknak, ekkor kell fogadóórát tartaniuk és felkészülniük a következő heti ülésekre.

Mind ezek tudatában értékelhető igazán a zalai MDF-es képviselők magas arányú részvétele a plenáris üléseken.

Még néhány érdekes adat. Többben a Parlamentben képviselt pártok vezetői közül először mértékben látogatták a Parlament üléseit. Dr. Orbán Viktor a FIDESZ vezetője, a Fidesz frakció elnöke csak minden harmadik lehetséges alkalommal volt jelen decemberben. Külön érdekesség az, hogy azok az új pártvezetők, akik éppen a Parlament által (is) biztosított nyilvánosság révén váltak köztismertté, bizonyos mértékben vesznek részt a T. Ház munkájában. Palotás János, a Köztársaság Párt elnöke a lehetséges jelenlét 13%-át, Pozsgay Imre, a Nemzeti Demokratikus Szövetség elnöke 1%-át sem töltötte az Országgyűlésben 1992. utolsó hónapjában.

Király Zoltán - aki az egyik Szociáldemokrata Pártjának vezetője - minden 3. lehetséges alkalommal volt csak jelen a munkában. Megemlítem még, hogy a "legfőbb" képviselő, Keleti György, az MSZP országgyűlési képviselője gyorsan leszokott a parlamenti részvételről, a lehetséges részvétel 41%-át érte el a jelenlétével.

Két közismert, volt MSZMP-miniszter, ma MSZP-s politikus részvételét is hadd említsem föl. Békesi László, volt pénzügyminiszter a lehetséges alkalom 1/3-át használta ki arra, hogy "bölcs" javaslataival segítse a "szakértelemmel alig bíró kormányzati költségvetési tervezési munkáját."

Csehák Judit, volt egészségügyi miniszter minden negyedik-ötödik lehetséges alkalommal vett részt a plenáris üléseken.

Dr. Torgyán József jelenléte éppen csak meghaladta az 1%-ot. Csak a napirend előtti hozzászólások segítségével kívánta előre mozdítani a Parlament munkáját?

Czupi Gyula

Dr. Tóth Tihamér zalai országgyűlési képviselő

a munkaügyi minisztérium államtitkára lett.

Gratulálunk
és jó munkát kívánunk!

Ferkovics József

E grafika alkotója Ferkovics József. Olvasóink már többször találkoztak lapunk korábbi számaiban rajzaival. Azok, akik a Dél-Nyugat-ot készítik, igen nagyra becsülik rajzait, festményeit. Ezért is külön öröm számunkra, hogy Ferkovics József sikereiről beszámolhatunk. A zalai amatőr képző- és iparművészek megyei kiállításán az országos tárlatra javasolta a zsűri Szt. Ferenc című akvarelljét. 1993. februárjában pedig Pécsen nyílt önálló kiállítása. A Dunántúli Napló 1993. február 28-án a következő tudósítással emlékezett meg erről az eseményről:

Sancho, ne panaszkodjunk! Ungheria-ban
Don Tihamér a munkanélküliség ellen harcol.

"Ferkovics József kiállítása"

Ferkovics József grafikusművész kiállítása nyílt meg szombat délután Pécsen, a Helyőrségi Klub emeleti előcsarnokában, a Cigány Kulturális és Közművelődési Egyesület rendezésében. Ferkovics József, aki az időjárás viszonyok miatt nem tudott személyesen megjelenni a megnyitón, Nagykanizsán született, állami gondozottként nevelkedett. Hosszabb ideig Pécsen is élt. Mint ihletett megnyitójában a barát és művész társ, a mohácsi Kovács József költő mondta, Ferkovics "öntöttvas bakancsokban bókliázik nagy példák között", Assisi Szent Ferenc szent galambjainak szárnyát figyeli a hőszerződésben, "szögesdróttal összecsomózott arccal melengét a végtelen diergésben". Azaz igaz művészettel szól, igaz hangon.

M.K."

MDF NAGYKANIZSA

Országgyűlési képviselő:

Iroda: Nagykanizsa, Ady u. 1.
Ügyeleti idő: hétfőtől péntekig 8-16 óráig.

Telefon és Telefax: 93 / 12-749

Schmidt István (szervezés, képviselet)

Szöke Veronika (ügyelet, irodai feladatok)

Fogadóórák:

Tornóczky Attila péntek: 9-11 óra között

Rudics Róbert péntek: 9-11 óra között

(választókerületi körzetében a Zalai Hírlapban, a Zalai Új Hírekben közzétett helyen és időpontban)

Nagykanizsai képviselőtestületi (közgyűlési) tagok:

Balogh Tibor református lelkész, a KKK és az MDF közös, független, egyéni választókerületi képviselője.

Czotterné Ivády Zsuzsa vállalkozó, az MDF tagja, listás képviselő, (a gazdasági és az etnikai és kisebbségi bizottság tagja)

Czupi Gyula könyvtáros-tanár, az MDF tagja, listás képviselő (az oktatási és kulturális bizottság tagja)

Kovács János technológus, a KDNP tagja, az KDNP és MDF közös, egyéni választókerületi képviselője

Magyar József főmérnök, a kanizsai Nagycsaládok Egyesületének elnöke, független, az MDF listáján megválasztott képviselő (a városüzemeltetési bizottság tagja)

Marlon István okleveles gépész és okleveles gazdasági mérnök, az MDF független, egyéni választókerületi képviselője

Németh László vállalkozó, az MDF tagja, listás képviselő (a gazdasági és a városfejlesztési bizottság tagja)

Takács Zoltán villamosmérnök, az MDF tagja, egyéni választókerületi képviselő (az ügyrendi és a városüzemeltetési bizottság tagja).
Elérhetők az MDF Irodáján keresztül. Tel.: 93/11-546

Az MDF Nagykanizsai Szervezetének vezetősége:

Elnök: Czupi Gyula könyvtáros
Gazdasági vezető: Katona Gyula szervező

Az elnökség további tagjai:

- Farkas Tibor népművelő
- Hornváth Ferenc tanár
- Krasznai Bertalan hitoktató, postás
- Magyar József elektroműszerész
- Marosi Attila tanár
- Pavlicz László építésztanár, műszaki ügyintéző
- Schmidt István nyugdíjas
- Pénztáros: Varga Ferenc pedagógus, átképzési tanácsadó.

Az MDF Irodája:

8800 Nagykanizsa, Ady u. 1. Pf. 221.

Telefon és telefax: 06-93/11-546

Irodavezető: Katona Gyula

Ügyeleti idő: hétfőtől péntekig 8-16 óráig.

MINDEN SZERDÁN 18 óráig a Városháza alagsorában fórumot tartunk.
Működésünk nyilvános, minden érdeklődőt szívesen látunk gyűlésünkön.

KDK

A Kanizsai Demokrata Kör sok vendéget fogadott az utóbbi 12 hónapban.

A programokról, az előadókról megemlékezett annak idején a helyi sajtó. A szép esték teletelenségét szolgálják ezek a képek.

1. Entz Géza a Határon Túli Magyarok Hivatala államtitkára
2. Szöcs Géza az RMDSZ főtitkára.
3. A Pesti Hírlap estje Középen: Bencsik András főszerkesztő; Jobbra: Seszták Ágnes főszerkesztő-helyettes; Balra: Balaskó Jenő költő, újságíró.
4. Raffay Ernő a Honvédelmi Minisztérium államtitkára.

Híradás Hahótól

A Keresztény Holnap Kör Hahótól kezdte el működését. Két konferenciát szervezett az elmúlt időszakban, a közölt tudósítás ezek egyikét ismereti. Az írás figyelmes olvasója könnyen átértheti, mit is válnak Hahótól azok a szülők, akik emlétek és vélemények mondtak azon a beszélgetésen.

Bátorításnak számítunk - különösen a zártabb világban élő falusi szülőknek - ezeket a sorokat.

Elhangzókat válnak lehetnek, de a lanácskozást létrehozó szándék egyértelműen támogatható és támogatandó.

Az oktatás, az iskola körüli kialakult vita ma a legfontosabb - jövőnk meghatározó - ügy.

(A szerkesztő)

I. Keresztény Kulturális Konferencia Hahótól (Tudósítás)

1992. november 5-én este 6 óra kezdettel Keresztény Kulturális Konferenciát tartottak Hahótól a Kulturház nagytermében művelődési és közoktatási témákban.

A község lakosságából körülbelül 100 fő volt jelen a programon. A kezdetkor az egyik szervező felhívta a jelenlevőket figyelmét arra, hogy nem fest és vér ellen van hadakozásunk, hanem szellemi hatalmasságok ellen kérte, kerüljék a személyeskedést.

Ezt követően Schmidt István, az MDF megyei elnöke tartott beszédet. Történelmi áttekintésében az erkölcs zűlléséről is beszélt, mely nem anyagi okokra vezethető vissza, hanem az istennélküli nevelés következménye, hiszen az Irgalmatlanul felosztott szerzetesrendek tagjai a legnagyobb nyomorúságban sem lettek bűnözők. A keresztény kuzsúrók hallottak cáfolatlanul felmutatott egy statisztikát, mely bizonyítja, hogy a keresztény jellegű iskolák, intézmények száma országos átlagban nagyon elenyésző.

Erdős Géza kiskisanzai kanonok úr beszélt a tönkretelt magyar egyház felelősségéről, történelmi küldetéséről, a szülők felelősségéről.

Dr. Fekete István neveléstudományi kandidátus jogi tájékoztatót adott az egyházi iskolák működéséről, az önkormányzatok kötelezettségéről. Felhívta a lakosságot figyelmét arra, hogy az önkormányzatok nem tanácsok, kötelesek a választópolgárok szolgálatában állni, a nép akaratiát teljesíteni.

A homokfőmárai rendházából érkezett Horváth Pál a mai nap fontosságára mutatott rá, a "Keresztény Holnap" fontos szerepét hangsúlyozta. A rend felajánlotta szellemi, imádságos segítségét a mozgalmak, együttel a Magzatmen-10 Misszió terét kért a kör lapjában.

Jónás Józsefné beszélt arról, hogy mit jelentett a vallásos család gyermekének az ateista iskola tanítása. Szeretettel tanítástól hogyan ölte meg a materialista tanítást. Azt hirdették - mondta -, hogy a vallás babona, isten nem létezik, és ez tudományosan bizonyított. Ezt a nemzedéket kiéptették az ósok hitéből, szeretetéből, az egyházból. Nem egy vagyontörpényt vettek el tőlünk, hanem az életmentő Krisztus-isméretet. Nem valódiul kell azt a nemzedéket, hanem a lelkét kell gondozni. Ez a mostani szülői nemzedék állandó vádakat közöl harcol szektor a pusztá megérthetőségért. Számonkéri őket az ósok, az utódok; a márt megfaharó tanárok pedig a gyermeke tanulma-nyi eredményét is rajta kérni számon.

Hangsúlyozta, hogy a gyermek nevelése régen sem csupán a szülő dolga volt. A nagyszülők, a falu közössége, az erkölcs iskolá együttesen nevelt. Most pedig a szülő, ha megteszi, s a jobb a mostohánál, hiszen gyermekét nem kötheti magához, s kénytelen elengedni a rossz kézzeltem által tartóztott közegbe. Az erkölcsös nevelést a hitoktatás helyi két órája, a pap helyi egy órai miséje, s a tülhajtott szülő esti órákban végezt munkája, beszélgetése gyermekével nem szolgálhat hatékonyan, mert az iskola, az utca, az írott és elektronikus sajtó elnyomja mindezeket. E közzsellem ellen kell felvenni a harcot, az szolgálja mindannyunk lelki békéjét. Az iskola vállalja a teljes felelősséget a gyermekek tanulmányi, nevelési eredményéért! A tanító, a nevelő alkotó gondolkodást plántál; eredményesebb a munka a céladással, biztatással, kedvcsinálással.

Jézus beszéddel is gyógyított. Személyes és társadalmi betegségünkben is csak benne bízva gyógyulunk meg. Az összes hibávalól szóbort számot fogunk adni. A hibávalól szó betegg tesz. Istén beszédel a tiszta forrás, oda kell fordulni gyógyulásért a nevelésben is. Igékkél világított rá az ember lényegére, a gondolkodásra, mely emberi létünk alapja.

A felsőrajki igazgatónál a vallásos pedagógus jószolgálatáról beszélt. Egy házaspár elmondta, hogy még sokan félnek a tanárok megtérülésétől, s hogy élnék meg a régi beledzöndések, de ök még is vállalják a következményeket.

Volt, aki hiányolta az előjáróság és a tanítók jelenlétét, bár két nyugdíjas tanár, a helyi hitoktató, Fekete Gábor és felesége is jelen voltak, de valójában a gyakorlati tanfolyást nem képviseltette magát a konferencián. Holott minden pedagógus írásos meghívót kapott. A tanácskozás népénekkel kezdődött és azzal is zárult.

(Jéné)

A város iskoláinak jövőjéről (Adalékok Nagykanizsa oktatási koncepciójához.)

Déli-Nyugat: Nagykanizsa Megyei Jogú Város Közgazdálkodási - munkatervezési - még e hónapban tárgyalja "A város oktatási koncepciójának részletes kidolgozása" c. napirendet. Az Önkormányzat ezen témakörben bő esztendővel ezelőtt készített az előtti döntés jelentését mennyire érzi aktuálisnak napjainkban?

Marton István: Minden mondatában! Kicsit részletesebben ez azt is jelenti, vannak olyan részeit megállapításainknak, amelyek az egy esztendővel ezelőtti döntés elmaradása miatt annyira aktuálissá váltak, hogy ma már szinte evidenciának számíthatnak (pl. iskolabezárások), míg akkor sokkolták a szakmai közvéleményt is. Másik oldalról pedig: újabb kettő oktatási év beiskolázási adatainak ismeretében a statisztikai háttér stabilabbá vált.

Déli-Nyugat: Lapunk szeretne hozzájárulni az oktatási koncepció vitájához. Annak idején - az oktatási intézmények vezetőinek kivételével - az anyag nem volt publikus, ezért most kérem, ismeresse főbb megállapításait.

Marton István: Bizottságunk az általános iskolák és a középfokú oktatási intézmények helyzetét és ennek várható alakulását vizsgálta. Valamennyi iskolánál a helyszínen szemrevételeztük a tantermeket és az oktatás céljára szolgáló egyéb helyiségeket, mindezt összevetettük a tanulólétszámmal, illetve a belátható időn belüli (1996-ig) várható mozgással.

A dolgok jobb megértése érdekében kérem közölnie az általános iskolai létszámadatokat.

Tanév	87/88	88/89	89/90	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95	95/96
Létszám	7.709	7.584	7.240	6.886	6.604	6.371	6.143	5.922	5.700
					6.281	tény	(a legújabb	5.200	prognózis)
Csökkentés	125	344	354	282	233	terv	228	221	222
					323	tény			

A Polgármesteri Hivatal által ez évben készített létszámprognózisok az általunk tavaly tervezetnél is lényegesen pesszimistábbak. Például az általános iskolák tanulói létszáma a 95/96-os tanévben korábban tervezett 5.700 fő helyett ma mindössze 5.200 főben prognosztizálható. A kilenc tanév alatt mintegy 2.500 fővel 2/3-ára csökkent, illetve csökken a tanulólétszám.

A Kisegítő Iskola a fenti számsorban nem szerepel, itt az átlagos létszám tanévenként 170 tanuló. Az 1987/88-as tanévben a 7.709 tanuló oktatása 268 tanulócsoporthoz felelt 28,8 fős átlaglétszámmal. A 91/92-es tanévben a 6.604 tanuló 256 csoportban oktatott átlag 25,8 fős osztályokban.

Számításaink szerint az 1995/96-os tanévre a vizsgálatkor feltételezett 5.700 fős tanulólétszámot figyelembe véve, csoportonként 25 fővel számolva 228 lesz a csoportok száma, ami további 28 osztály csökkenést jelent.

A részletes helyzetkép az általános iskolákat két fő csoportba sorolta. Relative kedvező helyzetű iskolák (az épületük helyzetéről van szó): Hunyadi, Hevesi, Zrínyi, Vécsey, Templom téri, Miklósa és Nagyrác. Ezen intézményeknél csak az üzemeltetéssel és a karbantartással összefüggő feladatok ellátásáról kell gondoskodni.

Felújítást és beruházást igénylő iskolák: Csokonai, Péterfy, Rozgonyi, Bolyai, Palin, Petőfi, Zemplén. A szükségesnek tartott munkákat természetesen részleteztük. Itt - helyhiány miatt - felsorolásukról is el kell tekintenünk.

Déli-Nyugat: Beiskolázási gondok hol várhatók?

Marton István: A demográfiai változások alapján már a vizsgálatkor látható volt a részletezett jelentős létszám - és tanulólétszám - csökkenés (a tanulólétszám esetében közel 14%, ami 900 fő felett van, ennek következtében 11%-os a tanulólétszámot várható fogyás).

A keleti városrészen a tankötelesek oktatását öt iskola - Hevesi, Csokonai, Zemplén, Péterfy, Petőfi - látja el. Az itt lévő iskolák közül beiskolázási gondokkal - vizsgálat évében mindössze 17, ez évben 12 elsős - küzd a Petőfi iskola. Az 1994/95-ös tanévben a városrészi tanulói maximum 4 intézményben kulturáltan elhelyezhetők, így a Petőfi iskola a jelzett időpontig folyamatosan megszüntethető.

A belvárosi iskolák közül a Zrínyi, és a Bolyai iskolában indokolt a tanulócsoportok csökkentése. A Rozgonyi és a Hunyadi iskola 16-16 csoportjának fenntartása indokolt és hosszútávra javasolt. Mindezen elkerülést módosíthatja az esetleges egyházi tulajdonlás. Ez esetben az egyházi iskolából kiszorulókat más belvárosi iskolába (pl. Vécsey) kell irányítani, mely amúgy is

beiskolázási gondokkal küzd, hiszen jelenleg is sok tanuló a keleti városrészből jár hozzájuk.

A Miklósa és a Palinban működő iskolák fenntartása sajátos helyzetük miatt mindenképpen indokolt. A jelenleghez hasonló tanulólétszám mindkét intézményben hosszútávra biztosított. Kiskisanzsán jelentős létszámszökkenésre kell felkészülni, így a lényegesen jobb körülményekkel rendelkező Templom téri intézmény kedvezőbb helyzetbe kerül. Az 1995/96-os tanévre Kiskisanzsa alsófokú oktatását egy intézmény biztosítani tudja.

Déli-Nyugat: A középfokú oktatási intézményekről mit állapított meg az ad hoc bizottság?

Marton István: Az általános iskola 8. osztályát befejező tanulók mintegy 90-95%-a tanul valamelyik középfokú oktatási intézményben.

A továbbtanulási arány az utóbbi két évben változott, eltörlődött a gimnázium javára. Ez a tendencia országosan is tovább erősödik. Ennek oka részben az általános műveltség megalapoztatásba tetélre történő központi törekvés és a szakképzés teljes átstrukturálódása, mely egyesbeiskolázási igényekkel is.

A legnagyobb gond városunkban is a korábbi években kialakított iskolaszervezet, melyben az olajparhoz, a vegyiparhoz, és a gázparhoz kapcsolódó képzés dominált, mely iránt az igény drasztikusan csökkent. A figyelem természetesen a szolgáltatásokkal kapcsolatos oktatás felé (közgazdálkodás, kereskedelem, vendéglátó stb.) irányul. Jelzik ezt a beiskolázási adatok is.

A legnagyobb túljelentkezés ennek megfelelően a gimnáziumokban, a Thury Kereskedelmi és a Dr. Mező Ferenc Közgazdasági Szakközépiskolában van.

Komoly beiskolázási gondokkal küzd a Kőolajbányászati Szakközépiskola. Tervezett osztályait 40%-ban máshonnan átirányított tanulókkal tudja csak indítani. Elég sok az átirányított tanuló a Cserhátú Szakközépiskolában is (20%).

Legnagyobb változást a jelenlegi szakmunkásképző intézetnek kell átérnie a már jelzett társadalmi, gazdasági háttérváltozás miatt. Súlyosbítja az intézmény helyzetét, hogy a szakmaváltás mellett (bizonyos szakmák visszaszorulása, "kihalszási") a most jelentkező demográfiai csúcs levezetéséből is ki kell vennie részét. E demográfiai nyomás azonban az elkövetkező években 100-200 fővel csökken.

Déli-Nyugat: Az egyes iskolákról bővebben is hallhatnánk?

A Bathányi L. Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola a gimnáziumi képzés fő bázisa. A hagyományos gimnáziumi oktatás mellett elindította a 8. osztályos gimnáziumot 2 párhuzamos osztállyal. Az intézmény bármilyen, a közoktatási törvényben megfogalmazódó gimnáziumi oktatási struktúra megvalósítására alkalmas. Ezért javasoltuk tiszta profilú gimnáziummá tételét, az egészségügyi szakközépiskola más intézménybe történő telepítését.

A Dr. Mező Ferenc Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskolában továbbra is kiemelt fontosságúnak tartjuk a közgazdasági, illetve az ehhez kapcsolódó képzés fenntartását, további szélesítését, figyelembe véve a mindenkori társadalmi igényeket. Az intézménynek ezen oktatási fő bázisával kell válnia. Hosszabb távon a gimnáziumi képzés a demográfiai hullám levonulásával és a piarista gimnázium belépésével várhatóan visszaszorul, esetleg megszűnik.

A Cserhátú S. Szakközépiskolában folyó képzés egy korábbi oktatáspolitikai koncepció alapján alakult ki. A társadalmi, gazdasági helyzet azonban jelentősen megváltozott. Az ipari képzés területén meghirdetett szakok - számítástechnika, gyártástechnológia, mechatronika, finommechanika, elektrotechnika - korszerűek, de részben átfedést is mutatnak a KBMSZ és a Széchenyi Ipari Szakmunkásképző és Szakközépiskola profijával. Javasoltuk, hogy az intézmény a jövőben a műszaki oktatás városi bázisa legyen, emellett oldja meg a mezőgazdasági szakképzést is. Az arányokat a mindenkori igények igények határozzák meg.

A KBMSZ mint már jeleztük, évek óta komoly beiskolázási gondokkal küzd; melynek oka az, hogy a képzés felhasználói háttér térségünkben visszaszorult, egyes területeken lényegében megszűnt. Az iskola tárgyi ellátottsága jó, így profilváltással egyrészt igazodhat a megváltozott gazdasági környezethez, másrészt besegíthet a demográfiai csúcs középiskolai levezetésébe. Az iskolavezetésnek, a városi szakmai vezetéssel

közösen már ki kellett volna dolgoznia a lehetséges elmozdulási irányokat.

A Széchenyi István Szakmunkásképző és Szakközépiskola a társadalmi, gazdasági háttérváltozás miatt a leginkább érintett iskola. Mindezt figyelembe véve a szakközépiskolai képzés irányába nyitott (faipari, ruhaipari). Különösen nagy gondot okoz a vállalati tanműhely megszünése és az ehhez kapcsolódó keretszámok csökkenése. A bizonytalanságot fokozza, hogy jelen pillanatban nem ismert a magyar szakképzés jövője. Szakoktatási törvény nélkül, ennek elfogadásáig és ezt követően még néhány évig tart az átmeneti állapot, ami sokféleséget eredményez és nagyfokú mobilitást kíván. Indokoltnak tartjuk a tanterem- és műhelybővítést, mert az intézménynek az átképzési feladatok megoldására is fel kell készülni. Az iskolavezetésnek stratégiát kell kidolgoznia a differenciált képzési idő bevezetésére.

A Thury Szakközépiskola és Szakmunkásképző tárgyi feltételrendszere a helyváltoztatással nagymértékben javult. A tornaterem és az oktatási kabinet elkészítésével optimálisá válik. Felkészült a kereskedelemben és a vendéglátásban bekövetkező változásokra. Az itt folyó képzés iránt megnőtt az érdeklődés, nagy a túljelentkezés, ami az elkövetkező néhány évben is várható, de a nagyobb létszámú felvételek objektív akadályai vannak.

Déli-Nyugat: A helyzetlemzés ismeretében milyen tényezők befolyásolhatják az oktatási stratégia kialakítását?

Marton István: Az első befolyásoló tényező az egyházi iskola megjelenése. A város oktatásügyében 1948 előtt nagy szerepet vállalt a Piarista Rend, itt működött meg a meghatározó túl is elismert gimnáziumát. A rend visszatérését csak üdvözölni lehet és mielőbb kérni részletes iskolakoncepcióját. Megjegyzem, hogy Nagykanizsa elemi iskolái 1900-ig községi (városi), ezt követően pedig állami fenntartásúak voltak.

A világbanki támogatást, melyre három intézmény együttesen pályázott (Cserhátú, Dr. Mező, KBMSZ) szintén figyelembe kell venni. Ebből az első kettőt elfogadják. Ez a tény is nyomaként hívja fel a figyelmet az általunk is javasolt strukturális változtatások szükségességére.

Sajnálatos tény, hogy az ország húsz megyei jogú városa közül egyedül Nagykanizsa nem rendelkezik felsőfokú oktatási intézménnyel. Hagyományainkból és földrajzi helyzetünkkel adódóan (100 km-en belül Ausztria, Szlovénia és Horvátország is elérhető) rendkívül indokolt egy kereskedelmi főiskola létesítése. Egy-két éven belül már részlegesen beindulhatna (akár valamelyik működő főiskola kihelyezett tagozatának) a kül-, belkereskedelmi és idegenforgalmi képzés, természetesen korszerű számítástechnikai és idegennyelvi háttérrel. Elhelyezésére átmenetileg számításba jöhet a KBMSZ egyik épülete, majd hosszabb távon patinás intézmény alakítható ki a Dózsa Gy. út 75. szám alatti volt laktanya felújításával.

A főiskola beindításával a város fiatalágot megtartó ereje ugraszserven megnőne.

Javaslatunk még kévsve történő megvalósításuk esetén is a város valódi regionális központtá tennék.

Déli-Nyugat: Mi várható a kérdéskör hovági közgyűlési megtárgyalásáról?

Marton István: Bár az alapvető döntések megvalósításával - véleményem szerint - egy éves késésben vagyunk, nagyon kell emelnünk lennék meglegve, ha most e szükséges döntéseket a tésztület meghozná! Az előbbiekben részleteztem a felül szükséges a szellemi és az anyagi erőforrások részbeni koncentrációja, majd újszerű elosztása.

Tölmernve az akkori megállapításokon példaként megemlítem, hogy a központi normatívák alapján az általános és középiskolák működtetésére a város megközelítően annyit kap, mint amennyit bérré és TB-járlékra ugyanígy kifizet. Ez az összeg a város e célú működtetéséi, beruházási és egyéb illyenirányú kiadásainak - közel 1,1 milliárd Ft - csak 58%-a. A 450-460 millió Ft-os különbözetet a város egyéb bevételeiből állja. Belátható, hogy drasztikusan csökkenő gyermekszám mellett az idők során kialakult rendszert változatlanul hagyni - minden megye tovább a maga útján - a legnagyobb felelőtlenség lenne, mellyel a következő képviselőtestület is ellehetetlenítenénk.

Déli-Nyugat: Kik voltak társai 1992-ben az ad hoc bizottságnak?

Marton István: Inkább úgy fogalmaznék, én voltam a társai Dr. Kotnyek István és Tüske Tibor uraknak.

Déli-Nyugat: Köszönöm a beszélgetést.

Munkahelye
védelmében
(is)
vásároljon
magyar árut!

MI LETT ITT?

(az MDF-es önkormányzati képviselők nyilatkozata)

Mára már megválaszolatlan az SZDSZ kampányában oly sokat látott MI LESZ ITT? kérdés. Az ő vezetésükkel döntő többségben vannak a parlamenti ellenzékkel képviselő pártok (SZDSZ, FIDESZ, MSZP), melyek vállalják a város vezetésének teljes felelősségét. Pl. Önálló intézményt hozhatnak létre és szüntethetnek meg (Ifjúsági Ház), elfogadhatják a költségvetést és mindenféle rendeletet megalkothatnak. Képviselőik közül került ki a polgármester és az alpolgármester, az általunk állandóan bírált 9 közgyűlési bizottságból esetenként mindössze egyet vezetett, illetve vezet koalíciós képviselő.

A döntéshozatal és a végrehajtás minden eszköze a kezükben van. Mindezek alapján nyugodtan mondhatjuk, hogy a parlamenti ellenzék helyi képviselői vezetik a várost. A felelős

ség - őszinte sajnálatunkra - így nem megosztott. A parlamenti ellenzék szerepére szorítkozik felelősségünk, pedig városunk esetében ez nem szükségszerű, hiszen itt nem politikai világotárasdásról, hanem önkormányzatról van szó.

A Megyei Jogú Város címet megkaptuk, mert környezetünk történelmileg kialakult szerves központja Nagykiszta. A cím és a vele járó önállóság azonban - a vezető csoport érzéketlensége miatt - nem jelentette a környezettel való együttműködés erősödését, nem központ, hanem sziget lettünk a megyén belül.

A város költségvetése mintegy 80%-ban a központi költségvetésből rendelkezésére bocsátott forrásokkal gazdálkodik. Nem meghatározóak tehát a helyi adókból (3-4%), az ár- és működési bevételekből és az egyéb

forrásokból származó összegek. Bár ezek alultervezése automatikus lükteljesítés eredményezett mindkét esztendőben. A folyamatos panaszokkal ellentétben a valóság az, hogy 1991-ben és 1992-ben az infláció meghaladta mértékben, azaz reálértékben is néhány %-ot nöttek a város bevételei.

A fontosabb beruházásokat a város meghatározó részben cél-támogatásból és lakosság hozzájárulásból - a koalíciós egyéni önkormányzati képviselők kezdeményezésére és szervező munkájuk eredményeként - valósítja meg, pl. Kiskiszta és a Katonaréti csatornázás, vagy a céltámogatás mellé saját pénzből pl. iskolák tornatermei.

Központi pénzek igénybevétele nélkül komolyabban beruházásba nem kezdünk. (Pl. könyvtár, önkormányzati utak, stb.)

Városunk "önkormányzata" tehát elfogadja a lehetőségeket, jogokat (lásd. a központi költségvetés forrásai, címzett és céltámogatásai, megyei jogú cím, stb.), de szinte semmit nem tesz azért, hogy bővüljenek.

Nem sikerült elérnünk, hogy a városnak legyen egy hosszútávú stratégia feladat, amely a megoldásra váró feladatokat rangsorolná, rendezné.

Született ugyan egy tervezet, bár az szinte meg csak helyzetelemzés volt, és különösen keveset áruult el a jövőről. Így nem csoda, hogy a közgyűlés elé kerülő témák ad hoc jellegűek, az élet kényszeríti ki a döntést igénylő előterjesztéseket, nem kezdeményezésben befolyásolja az önkormányzat a város életét, működését. Nem csoda, ha a testület mindig időzavarban van, nagyon sok ülés több napig

tart. Ennek perze oka az előkészítettség, illetve előkészítetlenség is.

Az önkormányzat döntéshozatali mechanizmusa csapnivaló. Ez nagyrészt a bizottságok munkáját "dicséri".

A magunk részéről már 91 tavaszán kezdeményeztük a bizottsági tevékenység teljes felülvizsgálatát és az átszervezését, majd egy év múlva újból, most már erősebben. Gyakorlati eredmény azonban nem értünk el a téren, hisz egy-két személyi változás kivül minden maradt a régiben. Sajnos a munka hatékonysága is.

A halogatás és az elmulasztott lehetőségek önkormányzata ez a testület.

Magunkról: Célnk az, hogy ne csak vezetés legyen a városnak, hanem vezelve is legyen a város.

Nem lettünk ellenzék a parlamenti értelemben. Az együttműködést szorgalmazzuk és konstruktív javaslatokkal élünk.

A bizottságok rossz vagy kelő körültekintés nélkülözhető előterjesztési javaslatokra gyakran jelentős átalakulások mennek át, ezt továbbra is folytatni kívánjuk.

A várossal kapcsolatos hosszabb távú elképzelések megfogalmazását szorgalmazzuk. Kell egy realis és ezzel együtt szívet melengetően szép elképzelés a jövőnkéről.

A források helyi bővítését, a költségvetés feszített, de még teljesíthető tervezését akarjuk elérni.

A Polgármesteri Hivatalt a város szolgálat és neki szolgáltató hivatalú szerelnékné tenni.

Nem, személyes előnyökért működünk, a várost kívánjuk szolgálni.

MONDJON LE A POLGÁRMESTER!

A február 22-i közgyűlésen szerethetett tudomást a közvélemény arról, hogy Nagykiszta polgármesterének és alpolgármesterének fizetése január 1-től emelkedett, mely tényről a polgármesteri beszámoló is eléjelelt említést tenni.

A közgyűlést megelőzően egy héttel a polgármesteri hivatalban - a közgyűléshez címve, az előírásokkal összhangban, írásban - a következő kérdés adtam le.

Történt-e törvénysértés, és ha igen, ki a felelős az önkormányzati képviselői költségterítés január 1-től történt 20%-os növeléséért, továbbá a polgármester úr és az alpolgármester úr ugyanilyen mértékű fizetésemeléséért?

Kérdésemet azért kellett feltennem, mert a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv. 76. paragrafus (2) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy az illetményrendszerre és a miniszteri illetményekhez kötődő külön jogszabályokban - például önkormányzati rendletekben - meghatározott jututtásokra vonatkozó kedvezőbb szabályok 1992.01.01-től alkalmazásra kerüljenek azon szerveknél, ahol ennek feltételeit bír-

meztakarításból, illetve költségvetési fedezetből tudják biztosítani. Ezen feltételek egyike sem teljesült. Az elmúlt évben ugyanis nem volt bérmeztakarítás. Eselleges bérmeztakarításról egyébként is csak az 1992. évi származás elfogadásakor szerethet tudomást a testület (várhatóan április 26-án). Költségvetési fedezet már csak azért sem lehetett január 1-től, mert városunk ezévi költségvetését kérdésesen elhangzása után öt órával fogadta el a közgyűlés.

Mindezek értelmében meg vagyok győződve a törvénysértés tényéről. Amennyiben nem történt volna törvénysértés, a fenti eljárás erkölcsi okok miatt akkor is mélyen elláttem. Erre a sietségre és mértékre - a költségvetésben a közalkalmazottaknak és a köztisztviselőknek szeptembertől tervezett és most már jóváhagyott, 10%-os (éves szinten 3,3 százalékos) béremelésé mellett - nem volt erkölcsi alap.

A magyar parlament az országgyűlési képviselők járandóságának ezévi emeléséért a mai napig nem foglalkozott, és erre várhatóan a közeljövőben sem kerül sor. Egy országgyűlési képviselő - sokak által ir-

gyelt - bruttó havi fizetése 56 ezer Ft, mely összeg, ha tagja valamelyik bizottságnak, még 40% pótlékkal kiegészül.

Nem szívesen dicsőrem a régi téniszert, de olyan korábban nem fordult elő, hogy Zsolnai úr előbb kapott volna fizetésemelést, mint a hivatal többi dolgozója.

A feltételek megféle esetén törvényesen a polgármester fizetése 40.365 Ft és 107.640 Ft értékhatár között állapítható meg. Rendkívül sajnálatosnak ítélem azt a tényt, hogy míg a hivatal dolgozóinak úgynevezett beállási szintje mindössze 57%-os, addig az a polgármester és az alpolgármester uraknál 100%!

Az önkormányzati testület és a polgármesteri hivatal vezetésének színvonala megítélésben szerint nem indokolja, hogy a polgármester úr '92. június 30-i 50.000 Ft-os havi bére téli év alatt '93.01.01-től 214%-ra, azaz 107.000 Ft-ra emelkedjen. Összehasonlításként, Budapest főpolgármestere havi bevételére 5.000 Ft-tal kap több fizetést. Ha a polgármester úr egyébként betartotta volna a hatályos törvényeket, akkor az idel költségvetés elfogadása után - akár január 1-től visszamenőleg is - nem lett volna jogi akadálya fizetésemelésének! Ezek után úgy vélem, érthető: ekkora kapszóság láttán nem maradt más hátra, mint hogy a polgármester urat lemondásra szólítsam fel.

Marton István

(Marton István ezen gondolatának többsége - intéjű formájában - már megjelent a városi hetilapban.)

Erkölcstan

Sokan kétkelnek e tárgy szükségességében. Vannak, akik elavult dolognak, régmúlt idők erőszakos visszaidézéseinek tartanak, ha visszatérne az oktatásba. Mások a szabadságjogok megsértését látják benne, megint mások egyszerűen haszontalannak vélik. Az élet azonban minduntalan bizonyítja hiányát, szükségességét.

A legutóbbi elrejtett példát a nagykiszta önkormányzati testület ülésén lehetett látni, hallani. A polgármester úr fizetésemeléséről van szó. Nem hiszem, hogy rászorult volna, hiszen eddigi fizetése is Magyarország polgármesteri fizetésein egy legmagasabbika volt. Azt gondolom, ha a város tényleg olyan sanyarú helyzetben van, mint polgármester úr a költségvetés vitájában említette, hogy még városi könyvtárának kivételi tervére sem futja, akkor a fizetésemelést - mint nemes gesztust - vissza kellett volna utasítania. Ha pedig nem olyan szegény a város, mint gondolom, akkor a hivatal többi dolgozójának is fell kellett volna januárúri emelni a fizetését, és nekiképpen legalább egy, amúgy egyszerűen mindenképpen megvalósítandó beruházásnak.

Tudom Polgármester Úr, ez a tette lehetne akár jogszerű is, de ebben a helyzetben mindenképpen inkorrekt. Sokan védenék és tán védik is Önt azáltal, hogy mások is biztosan így tettek volna, mert hát pénzből élünk. Egy város polgármesterének azonban a feladatát együtt erkölcsi felelősége is van. Élete példa kell, hogy legyen a város lakói előtt. Aki ezt a magas erkölcsi követelményt nem tudja vállalni, az tekintélyét veszti.

Kardos Ferenc városalok

A POFOSZ Nagykisztaán

A Magyar Politikai Foglyok Szövetségének Nagykiszta Szervezete - mint a POFOSZ más helyi szervezetei - az elmúlt több mint 50 év valamennyi olyan kiváltságtalnak érdekvédelméért vállalta fel, amit a személyes szabadság bármilyen jellegű korlátozását elszervezte. Hadifoglyok, hadiozgyveség, hadirokkantság, politikai személyek elhurcolása, kőlelítés, munkaszolgálat, törvénysértő módon ellátott, internáltak, közbiztonsági dízset, kényszer gyógykezelés stb.

A Kormány rendeletei alapján hozott társadalombiztosítási, munkajogi helyzet rendezéséhez szükséges beadványok elkészítését, az életfői és szabadságától politikai okból jogaitól megfosztottak kárpótlási igénybejelentésének kitöltését szervezettel aktivizálást végzik a Nagykiszta, Agy ú. 1. szám alatt lévő irodahelyiségben, minden hétfőn 8-12 óra és minden csütörtökön 14-17 óra között.

Ezen ingyenes segítségnyújtást minden sérelmet elszervezett igénybe veheti. Nem köztudott POFOSZ tagságához. A kérelmek szakszerű kitöltése és postázása után - különösen tagoknál számaró - megpróbáljuk a kérelmek útját követni, az esetlegesen felmerülő hiánypótlásokat beküldeni. A kapott kárpótlási jegyek felhasználásában segítségnyújtunk.

A fenti feladatok elvégzése során sok olyan információt kaptunk, melyek kezdeti működési körünk

szükségzerűen kibővítették. Azt tapasztaltuk, hogy az érteletkezők vagy nem jutottak el az információk, vagy nem voltak közérthetőek. Az érteletkező túnyomabb többsége idős ember, közülük kevés olvas rendszeresen újságot, viszonylag kevés hallgat rádiót. A külvilággal a 0 kapcsolattal a televízió, mely lehetne a család is, de tapasztalatunk szerint a mai helyzetben ez nem jelent igazi információs kapcsolatot. A középnevezdekhez tartozók - a hírközlő rendszerek ezen témakörben történő szándékos félreállítását következtében - szüleik kárpótlási lehetőségeivel szemben közömbössé váltak, holott pont ez adhatja meg sok esetben az ő újkezelési lehetőségeket is.

Az egyedül hatékony tájékoztató eszköz tehát csak a televízió lehetett volna, mely 1992. decembereig szinte egyáltalán nem foglalkozott a kérdéssel. A kárpótlásról, az abban rejlő egyéni lehetőségekről részletes és gyakorlati megoldásokról a tévézők nem kapott tájékoztatót.

Így fordulhatott elő, hogy még rengeteg sérelmet szenvedett nem élt a törvény adta lehetőségeivel, vagy csak részben élt vele. Például a társadalombiztosítási ellátással kapcsolatos kormányrendelet, mely nyugdíjkiegészítéstől rendelkezik, központi szóhasználatban sokszor kártérítésként nevezik meg, tehát maguk a fogalmak is keveredtek.

Így fordulhatott elő például Lisz községben a volt szovjet hadifoglyok és özvegyei esetében, hogy a nyugdíjkiegészítés fél megkapott sárltettek közül senki sem adta be - az előírt határidőre - személyi kárpótlási igényét. Ez személyesen 150-200 ezer forint összegű kárpótlási jegyet jelent. Három héttel munkájának eredménye az, hogy az így felkutatott kárpótlási igény 15 millió forint körül alakul. Ezek a tapasztalatok, valamint a beadványok elkészítésénél jelenlévő önkormányzati listás képviselői tájékozatlanság, nemtörődomség és esetenkénti szándékos akadályozás arra késztelt bennünket, hogy kulassuk a sérelmet szenvedettek, kísérjük folyamatosan figyelemmel ügyük intézését, ha szükséges, akkor - segítő szándékkal - avatkozzunk is be.

A személyi kárpótlási folyamat nem zárul le a különböző határozatok megkapásával. Az idős kor következtében beálló elég gyakori halálesetek további ügyintézési követelnek, másrészt a kárpótlási jegy felhasználása sokkal nehezebb, mint korábban gondoltuk. Segítő, támogatott szerepünknek a hasznosító területére is ki kell terjednie. Ezért vállaltuk fel a kárpótlási jegyek hasznosításával kapcsolatos felvilágosító és tanácsadó munkát is. Sok mindennek szerencse is kell. A TIJ nagykiszta szervezeteinek igénye és a POFOSZ helyzetfelismerése szerencsésen egybeesett. Így került sor arra,

hogy a TIJ által szervezett népfőiskola felvette előadásai sorába a kárpótlási jegyek felhasználásának ügyét. A megtartott első előadás megmutatta, hogy a kérdéskört ki kell bővíteni a személyi kárpótlásra való jogosultság témakörével is. A későbbiekben már az is látszott, hogy a vagyoni, és a személyi kárpótlás jogosultságát tárgyalni kell a jelenlévő személyekre lebontva, s csak ezek után lehet beszélni a kárpótlási jegyek felhasználásáról (a szerk.). Az eredetileg felváltott feladattal tehát jelentősen kibővült. Itt kell arról is beszélni, hogy a POFOSZ jelentős szerepet vállal az egyes kormányrendeletek, illetve törvények meghozatalának előkészítésében. Az eredetileg sokkal több körű sikerült kibővíteni a nyugati hadifoglyokkal és az 1951-56 közötti munkaszolgálatosokkal. Ha sikerül döntéssel részben felkutatni a már megalkotott rendeletek, törvények által rendezett sérelmet szenvedettek, s ha kérik kiük beadtuk, hozzá fogunk kezdeni azon csoportok, illetve személyek összegyűjtéséhez, melyek vélelennél, vagy speciális esetük miatt ki maradtak a kárpótlási folyamatból. A már megkezdett törvényekkel és rendeletekkel kapcsolatban is vannak kifogások. Csak két példát említek. Az úgynevezett Hálósági hadifoglyok más elbírású alávalkozói alap a két fogvatartási

körülmény közli jelentős eltérés, ezért a nyugati hadifoglyok részére kártérítés nem jár, csak nyugdíjkiegészítés, de az elított időből 6 hónap levonandó. Ugyanakkor statisztikai adatok alapján egyértelmű, hogy a francia hadifoglyok havi bérek túléltési esélye alacsonyabb volt, mint a Szovjetunióba hurcoltaké. Minden 1000 kellei magyar hadifoglyból körülbelül 70 halt meg, míg a francia fogságba kerülő magyar hadifoglyok esetében mintegy 75 fő. A másik példa elég sok embert érint. A politikai indítással cslekedetelek köztróvnyeseként bírárták el, például az 1956-os forradalom résztvevőit veit fegyveres szabadságharcost emberelési kísérlet, vagy a társadalmi tulajdon szándékos rongálása miatt ítélték el. Ezen esetek sértelje nem részletesen helmek személyi kárpótlásban, mert az ilyen bírói ítéleteket nem helyezi automatikusan hatályon kívül a semmisségi törvény.

A POFOSZ társadalmi szervezetként, pártoktól elkülönítve tevékenykedik, de érdekvédelmi munkája során szükségesszerűen kapcsolatot keresül velük. Az országos politika poronjón önálló érdeknem nem kíván fellépni. Helyi viszonylatban, ahol az érdekvédelem napjemenyben zajlik, más lehet a helyzet. Nagykiszta esetében az SZDSZ-FIDESZ vezette önkormányzat eddigi tevékenységével kapcsolatban rendkívül rossz a tapasztalatunk.

Összehasonlítva más városok fejlődésével megállapíthatjuk, a hasonló adottságú települések rohamos tempóban hagynak el bennünket.

A közmeghallgatáson egy kérdés a polgármester úr kijelentette, hogy a jelenlegi önkormányzat nem kíván vállalkozni. Igaz, a gazdasági tevékenységben sok a kockázat, de ennek elmaradása következtében Kiszta polgárlal biztosak lehetnek abban, hogy rövidesen komoly helyi adók termelőkét, olvó városuk működésben tartása érdekében.

A szociális és egészségügyi ellátással kapcsolatban sem eszhangolt az önkormányzat munkája. Vállalkozók, kereskedők és egyáltalán az állampolgári kezdeményezések támogatásának, érdemi segítségeknek nyoma sem látszik, inkább az a tendencia bonfakozott ki, hogy minden kezdeményezést lefojtásnak.

A fenti soroltak kivételével szervezetünk a helyi politika színterén való megjelenését és a jelenlegi - kritikán aluli - helyzet megváltoztatására a széles társadalmi összefogás kezdeményezésével és abban való részvétellel.

Bizunk benne, hogy a soron következő önkormányzati választás eredményeképpen egy hatékony, a város érdekeit elsődleges feladatként tekintő, a város lakosait szolgoló önkormányzat jöhet létre. Ennek érdekében mi a magunk részéről mindent meg is teszünk.

Bartal György

Újabb lehetőségek a kárpótlási jegyek felhasználására

Az Állami Vagyonügynökség létrehozta - csak kárpótlási jegy tulajdonosok számára - a Pillér első ingatlanbefektetési alapot, melynek befektetési jegyét kárpótlási jegy ellenében lehet megvásárolni. Részletes tájékoztatást ad erről az OTP és a Budapest Bank bármely fiókja. Ezen befektetési jegy mostantán nagy nyilvánosságot kap, ezért inkább egy másik, most indult lehetőséggel foglalkozunk részletesen.

Ha létrejön, ez lesz a legjobb megoldás minden kárpótlási jegy tulajdonos számára.

ELŐNYÖS KÁRPÓTLÁSI JEGY FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉG. A Magyarok Világszövetségének szándékában áll olyan befektetési társaságot létrehozni és támogatni, amely alkalmas a megtakarítások és a kárpótlási jegyek összegyűjtésére. Ezen konstrukció részben hasonlít az ÁVÜ által létrehozott Pillér befektetési alaphoz, de nemcsak kárpótlási jegyvel, hanem készpénzzel is gyűjt, teljes egészében magántulajdonú, független az államtól. Előzetes jelek alapján várható

a külföldön élő magyarok jelentős érdeklődése, ők is szeretnék pénzüket egy ilyen rendszeren keresztül befektetni, ezzel mód nyílna az ifjithoni és a külföldön élő magyarok, valamint Magyarországból hazatérő magyarok, pénzből erejének összehozására. A létrehozandó társaság jogi formája az alapítóike nagyságától fog függni. A legkedvezőbb lehetőség abban az esetben kínálkozik, ha az ún. Igénynyek szerint összegyűjtött alapítóike meghaladja az egymillió forintot, mert ekkor a privatizálásra kerülő állami bankok valamelyikének megvásárlása kereskedelmi banki tevékenységre is lehetőséget ad. Ennek főbb előnyei:

- Kárpótlási jegyek megvásárlása esetén a "Kereskedelmi Bank" a saját jogon szerzett kárpótlási jegyért mintegy 5%-kal többet fizet, mint a napi tőzsdéi árfolyam. Így az, aki közvetlenül pénzt akar kapni a kárpótlási jegyért, nagyobb összegű készpénzhez juthat.

- Hosszú távú befektetők előnyös feltételek mellett fektethetik be kárpótlási jegyeiket. A

készpénzes és kárpótlási jegykonstrukció eredményes gazdálkodást, ezzel magas osztalékokat biztosít, mivel a létrehozandó szervezet sokféle gazdasági tevékenységet fejt ki.

- Az ingatlanforgalom csak egy szelete tevékenységének. Magába ötvözi a külföldi kapcsolatokat, sok lábon áll, stabil és biztonságos befektetési lehetőségévé válik.

- Kis- és középvállalkozások részére olcsó hitelet kíván biztosítani.

- Országos lakásépítési programot kíván finanszírozni az építőipar - mint a nemzetgazdaság egyik motorja - fellendítésére, különös tekintettel a fiatal házaspárokra és a hazatelepülni kívánó honfitársainkra. A tervezett befektetési társasághoz csatlakozni kívánóknak szándéknyilatkozatot kell kitöltenie a befektetni kívánt pénz vagy kárpótlási jegy összegének közlésével. A lapokban további információk jelennek meg erről a lehetőségről.

Részletes felvilágosítást, információkat a POFOSZ helyi szervezeteinél kaphatnak az érdeklődők. (Nagykanizsán az Ágy u. 1-ben, hétfőn 8-12, csütörtökön 14-17 óráig) Itt vehető át a szándéknyilatkozat is. A szándéknyilatkozat kitöltése elsőbbségi részvényjegyzési jogot biztosít.

Bartal György

Emlékező séta március 15-én

A Magyar Demokrata Fórum és az Ifjúsági Demokrata Fórum városi szervezetei MÁRCIUS 15. tiszteletére 1989 óta ötödikszor szervezett műsorokkal kárpótlott emlékező ünnepi séta Nagykanizsa belvárosában.

Kora este kellemes, derűs időben sokszázan - főleg lelkes ifjak - gyülekeztek a Kazinczy utca bejáratánál és a Hunyadi Általános iskola előtt. Néhány perccel 18 óra után Czupi Gyula, az MDF városi szervezetének elnöke lépett a mikrofon elé, aki az ilyenkor elmaradhatatlan üdvözlő szavak után ismertette az est ünnepi programját. A műsor a Himnusz közös elneklésével kezdődött, majd Vajda Ferenc és Kiss József felváltva olvasott fel részleteket Csengey Dénes 1988. március 15-én elmondott beszédéből. A Hunyadi Általános Iskola énekkara által előadott két kantatadál elhangzása után Tar-nóczy Átilia országgyűlési képviselő és Czupi Gyula az ünnepi koszorúját helyezte el az Iskola Sugár útj falán, Dedk Ferenc emléktáblájához.

A több mint ezer fős növekedett ünnepi ezután - élen egy hatalmas, nemzeti színű zászlóval, számos fiatal kezében lobogó fáklyával és gyertyával - a Sugár-Fő-Ágy utak érintésével a Zrínyi Általános Iskola Ágy útj szármához vonultak, ahol Bajor Veronika szavalt a El-kász László: Jön március c. versét. Aztán gitárkísérettel a Dr. Mező Ferenc Gimnázium kórusa forradalmi dalokat énekelt, majd Petrófi Sándor: Nemzeti dal-a hangzott el. Itt az iskola falán lévő Petőfi-emléktáblát koszorúzták meg.

Ezt követően a Zrínyi-Csengey utakon áthaladva értek az ünnepi a Dedk térre, ahol a Petőfi szobornál újabb műsor következett, mégpedig: hangszírókon sugárzott forradalmi dalok, a Himnusz, Vincze Ferenc felolvasása 1848-49. márciusa zala, főként kanizsai eseményeinek felelevenítése, a Dr. Mező Ferenc Gimnázium kórusa által elneklés Nemzeti dal, a város társadalmi és politikai szervezeteinek koszorúzósa, végül a Szózat közös elneklése.

Az 1848-49-es forradalomra és szabadságharcra emlékező séta utolsó állomása a HSMK volt, amelynek színház-terében az ünnepi sokat tapsoltak a helyi Patkó Banda és a Bajtár népzenei együttesek színvonalas műsorán. A programot itt Kócsa András és Tóth István vezetésével táncház zárta.

A kitűnően szervezett ünnepi műsor emlékeztetett a felejthetetlen 1989. évi emlékeztető hangulatú kanizsai március 15-re, amelyet idézett a résztvevők nagy száma is.

Tihanyi István

(A KANIZSA 1993/12. számából átvett írás)

Hogyan képzeltem el a "rendszer-váltást" Magyarországon...?

Világéletemben "optimista" voltam, most is az vagyok, annak ellenére, hogy események miatt akár "pesszimista" is lehetnék. A fenti kérdésre egyszerűen úgy válaszoltam: nem így.

Megmondom ösztönösen én naivul azt gondoltam, hogy a rendszer-váltás után majd minden másképp lesz.

Először is azt gondoltam, az 1990-es választások után majd mindenki, aki helyet kap a közéletben, azon fog munkálkodni, hogy ebben az országban ezután másképp, illetve jobb legyen.

Csalódnom kellett, mert ahelyett, hogy összefognának az emberek, a legnagyobb széthúzás, gáncsoskodás tapasztalható.

Azt el kell ismerni, legelső színter megtörtént a rendszer-váltás, de nem úgy az alsóbb szinteken. A munkás azt látja, neki most is az parancsol, aki a pártállam idejében. A volt párttitkárokból szakemberek lettek, a volt munkás-ör-parancsnok vagy átmentette magát egy jó beosztásba, vagy élvezte kordokvezetményes nyugdíját.

Még nem szabadott meg az ország a pártállam dédelgetettjeitől, a talpnyalóktól.

A legnagyobb kormányzó párt, az MDF túlságosan engedékenynek, nyugodtnak bizonyult a rendszer-váltás után. Mostanában már fennáll annak a veszélye, hogy -feltehetően külső sugallatra, belső segítséggel - kettészakad. Az ellenzéki pártoknak ez nagyon jól jönne, most a 94-es választások előtt. A kiszagdapártot már - úgy néz ki - sikerült szétverni. Most az MDF következik! Pedig ha az MDF elvész, elvesz az ország! Legyünk hát résen, hisz végre szabad az ország, legyen végre béke és megbékélés, de ne a volt gyilkos, a hazaáruló, a volt AVO-s, a volt III/3-as ügynök mondja meg ebben az országban, hogyan tovább!

Továbbá, ne bánts a magyar a magyart, legyen már végre egyetértés, és ne csak várjuk másoktól, hanem magunk is tegyünk meg minden tőlünk telhetőt, hogy ebben a Hazában ezután jobb legyen, béke és legyen. (Úgy legyen!...) Rövid kis írásom végén még megkérdezem: mi lesz veled MDF? Bízhatunk-e abban, hogy jobbra fordul ennek a nemzetnek a sorsa? A pártot belül vajon leomlanak a barikádok? Megszűnik-e egymás lejáratása? Mert a széthúzásnak az ellenzék örül a legjobban!

Balogh László
(egy MDF-szimpatizáns)

Nacionalizmus vagy csak magyarságtudat?

Egyes szomszédaink gyakran a nacionalizmus vádjával támadnak bennünket, a vádaknak sokszor külföldi visszhangja is van.

A nacionalizmus a nálunk használatos Idegen Szavak Szótára szerint: törekvés a saját nemzet hatalmának más népek rovására való kiterjesztésére. Nem kell különösképp bizonygatnunk, hogy az 1920-as trianon és az 1947-es párizsi békeképekben egyes szomszédaink nacionalista törekvései valósultak meg. Olyan ezer év óta hozzánk tartozó országrészeket csatoltak az un. utódállamokhoz - milliókban is mérhető magyar lakossággal -, mely területeket azelőtt ezek az országok soha nem uraltak.

Az volna jó egyes szomszédainknak ma is, ha egyáltalában nem törődnének a nálunk élő magyarok sorsával, emberi jogaik elismerésének kérdésével, mint ahogy a magyar pártállamnak nem okozott problémát, ellenérzést Ceausescu buzdózeres programja sem. Mi vagyunk - szerintük - a nacionalisták, nem pedig Kolozsvár polgármestere.

Itt Kanizsán nem szabad gondolni a hozzám hasonló korúaknak arra, hogy volt egy, a mai "Jancsi és Juliska" néven közismert - művészinémet nem nagyon mondható - szobor helye mellett egy emlékmű, amely arra emlékeztette a nézőket, hogy az egykori Magyarországnak mind a négy égtáj felé máshol voltak egykor a határai. Nekünk nem szabadott a második világháborúban elvesztett családtagjainkat a házfalakon kívül is megsírítani, de még beszélni sem volt tanácsos róluk, mert mind fasiszták voltak az állampárt főideológusai, vezetői szerint.

Hiába jelentette ki nem is egyszer miniszterelnökünk, hogy a Magyar Köztársaság harci erővel nem törekszik a határok megváltoztatására, azért mi - szerintük - továbbra is nacionalisták maradtunk, mert nem örülünk annak, hogy a román származású, de magyar király, Hunyadi Mátyás szobrát le akarják dönteni Kolozsvárott, pardon: Cluj Napocán.

Dr. Pals János

Üdvözet lap-társunktól

Kedves Olvasó!

Örülök, hogy újra megjelenik a Dél-Nyugat. Szükség van erre a lapra, erre a hangvételre Nagykanizsán. Hasonló szellemiségű lap indult tavaly októberben Iharosberényben Iharosberényi Krónika címmel. Eddig három szám jelent meg. Testvéreimhez hasonlóan, a Krónika írási sem fogadnak el soha honoráriumot, így nem nehezedenk szerzőinkre anyag eredetű kényszer megfontolásokról az újságírói dívatot sem kell figyelembe vennünk.

A lap megjelenéséhez az MDF Iharosberényi Szervezete járult hozzá a legtöbb pénzzel. Az Iharosberényi Krónika egy kis régió-Iharosberény és vidéke - lapja lévén mindenki fölvet, rögzít, ami a falvakban terülvé kristályosodik, történik. A faluközösségek híreivel, krónikáival és levelezőlapja kíván lenni, ami ezaddig sikerült is. Ha Ön kíváncsi lapunkra, szívesen beolvasna, az MDF nagykanizsai irodájában hozzájuthat. Az Iharosberényi Krónika szerzői és támogatói nevében sikeres visszatérést és hosszú életet kívánok a Dél-Nyugatnak. Önnek pedig - Kedves Olvasó - békés, boldogságos és bátoraságos esztendőket.

Tisztelettel: Kardos Ferenc felelős szerkesztő

Március tizenötödike Kézdivásárhelyen és Kovásznán

Váratlanul, de nem hívatlanul csöppentünk bele a Kézdivásárhelyi március 15-i ünnepségek kellős közepébe.

Előző napon - mint a nagykanizsai testvérvárosi küldöttség tagjai - Kovásznán vettünk részt a Csengey Dénes emlékre kilátó vers- és prózamondó verseny regionális döntőjén. Szép produkciókkal, lelkes fiatalokkal találkozhattunk, néhányukat bizton vizsontlájuk a Magyar Kanizsán április 17-én megrendezésre kerülő döntőn.

Kézdivásárhelyen délelőtti 11-kor kezdődött a március 15-i megemlékezés. Már útközben felfigyeltünk az úzerek, hivatalok kapujánál nemzeti színű zászlóval gyülekező kisebb csoportokra.

Az ünnepség a környező falvak lakóinak lovas, szekeres felvonulásával kezdődött. Gábor Áron szülőfaluja, Bereck lakói nyitották meg a sort. Pöttyömyi legények nemzeti színű zászlókat lobogtatva szórán ülték meg a lovat, a szekereken elhelyezkedő lányok, asszonyok, férfiak népviseletbe öltözve önfeláldozóan dalolták: Gábor Áron részgyűjje, Kossuth Lajos azt üzenté.

Féltve őrizték, megfakult, címeres-koronás lobogók kerültek elő valahonnan a rejtékeklyékről, hogy meglobogjanak a friss márciusi szélben, kisműjnek a szikrázó napsütésben.

A lovasok elvonulása után az ünnepi rendezett sorokban magyar és román lobogókat lengtetve rövid idő alatt megtöltötték a teret. Mintegy 20 ezer (!) ember élvezte végig a színvonalas lelkesítő műsort: dalokat, verseket, ünnepi beszédeket. Az ünnep fő szónoka a város szülőlte, Markó Béla az RMDSZ elnöke volt. Bátorító, buzdító, lelkesítő szavait a hallgatóság hosszú, szűnni nem akaró tpsal jutalmazta. A város polgármestere, Szóts Csaba nyugalmazott ve-

győzmérnök engedélyével a rendezők felvették a gyászmozmók elnevezését két tagjának, Horváth István és Bedő Csaba Radnóti-díjas versmondók szavaiat el. Csak az volt a kikötés - a vádak elkerülése érdekében - ne hangozzék el, hogy az előadók Magyarországról érkeztek. Talán soha így nem zúgtak így a "Karthagói harangok", talán soha így nem szólt a "Szózat", mint azon a szép Kézdivásárhelyi márciusi napon.

Kora délután volt az ünnepség Kovásznán, kisebb létszámú közönség előtt. Itt a hivatalos szemlélyek szónoklati mellett, az egyház képviselői - a református lelkész, a katolikus plébános - mondtak lelkesítő beszédet az egybegyűlteknek.

A versekből összeállított műsort - Gazda József tanár úr vezetésével - a helyi középiskola növendékei adták elő. Mint annyiszor, most is megcsodálhatunk azt a romlatlan, ékesen szóló magyar nyelvet, amellyel idézza egyre ritkábban találkozunk.

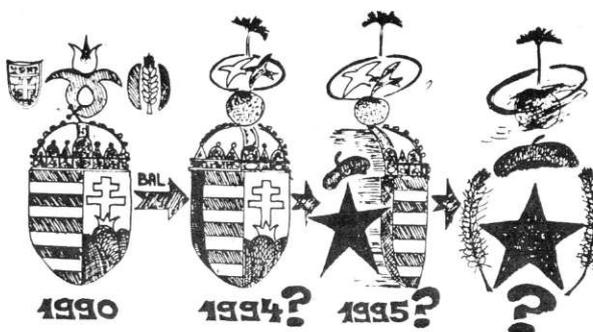
Az ünnepélyen ismertették azoknak a 48-as honvédeknek a névsorát, akik életüket adták a szabadságért, a hazáért. Egyben bejelentés hangzott el egy 48-as emlékmű felállításáról, adakozásra szólítva fel a város lakói.

Reméljük, hogy egy év múlva már ennél az emlékműnél rendezhetik a kovásznai magyarok a márciusi ünnepséget. Sajnálatos, hogy a Magyar Rádió Krónika c. műsora mindezen rendezvényekről 1 mondatban ejtett szót. Mi, vendégek, sokszor könnybe lábadt szemmel, megrendülve és magyarságunkban megerősödve térünk vissza városunkba, Nagykanizsára.

A sokszor kétkedőknek, csüggedőknek, minde-nért panaszkodóknak ajánljuk kúráként az erdélyi hitet, erőt, tenniakarást és magyarságszeretet.

Id. Farkas Tibor

KORMÁNYKEREK VÁLTOZÁSOK?

Utazások, élmények Amerika földjén

Mint egyszerű magyar állampolgár és a GULAG megbélyegzett rabja a legutóbbi évekig nem juthattam el nyugati országokba. Aztán az idők változásával közebb kaptam én is a világútlevelet. A Svédországi Magyarok Szövetségének meghívására első utam északra vezetett, majd családi kapcsolatok folytán és hivatalos tolmácsként többször megfordultam Németországban, Franciaországban és Ausztriában. Már ez a lehetőség is nagy szó volt a számomra, de mindezt fűszeryalita amikor 1992. elején egy volt magyar rabtársam, akivel 1945-1946-ban Ukrajna különböző lágerjeiben találkoztunk a ránk kiszabott kegyetlen büntetésért. Bien György a feleségével, Elvivel együtt meghívott egy három hetes látogatásra hozzánk, Washington közepébe, az utazás minden költségét magunkra vállalta.

Megörültem ennek a lehetőségnek, hiszen a magam emberségéből soha nem szánhattam volna rá magamat, hogy az Atlanti-óceánon keresztül arra a távoli földrészre eljussak.

Különös érzés volt Amerika földjén járni. Ely és György szeretettel fogadtak, mindvégig baráti gondoskodással vett körül. Az angol nyelv ismeretének hiánya zavaró voltam, tolmács számára zavaró voltam. Egy életem át megszoktam, hogy én teremtek kapcsolatot kü-

lönböző nyelven beszélő emberek között, most én szorultam György barátom közserű és készséges közvetítésére.

Szeptember 16-án Györgyvel bementünk Washingtonba. Első utunk az Amerika Hangja székházába vezetett.

A magyar osztályon György barátai barátságosan, ismerősként fogadtak bennünket és kellemes társalgás alakult ki. Örömmel tapasztaltam, hogy emlékitaimat kezeiről szinte mindannyian olvasták annak idején, amikor Nyugatra jutott. Úgy látszik, előre megbeszélte a dolog volt, mert kis idő múltán köztük, hogy most átvonulunk a stúdióba, kis beszélgetést veszünk fel egy rádióadás számára.

Csenuk Ákos szerkesztő úr Györgyöt és engem a szovjet lágernek körülményeiről kérdezett: mit jelentett a szovjet helikopterekben az egész társadalmat érintő löngyelég? Aztán átterelődött a szó emlékitaim megjárásának körülményeire, a kézirát kalandos sorsára, míg végre 15 év után nyomafestéket láthatott Magyarországon is. Bien György a saját családi tragédiáját említette, őt 16 évesen ítélték el szovjet bíróság, a vele együtt elhurcolt édesapja még 1945-ben meghalt az odesszai börtönben.

A magyar osztály vezetőjének, Horváth János úrnak a kísérletében felelősek a nagyméretű központi

hírtérmet, ahová a világ minden tájáról állandóan özönlenek a hírek a televíziók szolgálatára. Onnan továbbjutnak az épületen belül ötven ország szerkesztőségébe az információkat. A hírközpont vezetője orosz származású, így közvetlenül folyt a társalgás és ismerkedés a hírközpont munkáiról. Utána a fágas folyosók labirintusán keresztül átmentünk az orosz osztályra. Ludmilla Tam asszony fogadott minket, a kölcsönös bemutatkozás, ismerkedés után elbeszélgettünk egy kicsit. Tam asszony ugyan csak meghívott a stúdióba, hogy amiről beszélgettünk, foglaljuk intézőformába. Kérdésekre válaszolva elmondtam, hogy előzetes levélváltás során tisztáztuk Szolzenyicinnel azt, hogy meglátogatósra nem kerülhet sor, mivel az író rendkívül feszített tempóban dolgozik hatalmas művének, a Vörös Keréknek utolsó, ötödik kötetén, hogy azt befejezve, a tervek szerint jövő tavasszal, visszatelepülhessen hazájába, Oroszországba. Az én emlékitaim moszkvai megjelenése érdekében több írodalmi barátom fardozik Oroszországban, de a jelenlegi állapotok nem nagyon kedveznek erre a vállalkozásra, egészen bírálok okot mi. A rubel ártékének bizonytalansága, a papírhányó kisellettel a megvalósítást, minden jóindulattal és segítőkész igyekezettel ellenlé.

Az Amerika Hangja székházából távozza megtekintettük az Egyesült Államok repülőtérrel szemlőműt. Nagyon érdekesek voltak az űrhajózás tárgyi emlékei, de engem a legjobban Lindbergh kis repülőgépe fogott meg: hogyan is merészelté az a kis törékeny járművön átrepülni az Atlanti-óceánt? Igazi hőstett volt, talán nagyobb kockázat, mint az űr meghódítása.

Két nap múlva változatos program következett. Járunk például a Kapitulumban, bementünk a jelenlegi szenátusi és képviselőházi üléstermekbe is. A sajtópáholyból néztük a honatyák munkáját.

Az ülésterem mindkét helyszínén szinte kongott az urreseglő, az éppén felszólaló kívül alig voltak tizen-tizenen jelen. Vendéglátónk elmondta, hogy a szenátor és a képviselő urak vagy fent az írók kis képeitől figyelik az eseményeket, vagy majd látszanak futtatni az őket érdeklő feljegyzéseket. Szavazásra viszont teljes létszámban lépnének. Aznap félitelenkéntre volt kitűzve a szavazás ideje. Michaelson úr azt mondta, hogy addig járjuk csak az épületet, és arra majd visszajövünk. Ott láthatjuk majd az összes hírességet összegyűlvé. De bizony ott sem jött össze a dolog. Nem tudtak a listelt honatyák az éppén terítéken lévő témában előre jutni, és délután 3

óraira halasztották a szavazást. Nekünk akkor már más programunk volt, így nem várhattuk meg a tekintélyes gyülekezet összejöttét.

A Kapitulum étteremben ebédelünk. Két nevezetes szenátor úrnak is bemutatottuk. Még egy harmadik szenátor is tudomást vett jelenlétünkéről. Mikor kiderült, hogy magyarok vagyunk, mosolyogva említette, hogy a második világháború alatt járt Magdeburgban. Láthatóan nem érzekelte, hogy az a város más országban volna. Talán ő és mások is Európát amerikai mintára több országból álló egységek államnak képzelték ott a tengeren túl?

Egy másik alkalommal Washington környékén módunkban volt látogatást tenni az arlingtoni katonai temetőben is. Hatalmas területen fekszik, és az elmúlt kétszáz év háborúban elesett vagy kiérdemesült katonák nyugszanak benne, katonáisan elrendezett sorokban. Elzáródokoltunk J. F. Kennedy elnök egyszerű sírjához, ahol lobog az órákláng. Nem messze onnan Robert Kennedy még dísztelemben sírja látható. Felkerestük az ismeretlen Katona Síremlékét, ahol minden félitelenben őrségváltásban, ami felhívásra és kálaplevéve illik személni. Magálte egy kupolás csanakban kiütemezések és harci zászlók vannak kiállítva. Azon túl egy hatalmas márvány almfieit-

rum terület. Minden év május utolsó vasárnapján a hősk íszteleire ott nagy ünnepeknek rendeznek, melyen az államelnök is megjelenik.

Az utolsó napok egyikében kilátást tettünk az úgynevezett Shenandoah Nemzeti Parkban. Délután megtekintettük Washingtonban a Vietnam Háborús Emlékművet. 58.000 elesett amerikai katona emlékeit őzi a derékszögben földbesüllyesztett fekete márványtáblások, melyekre a hősk neveit aranyozott betűkkel vésték fel. Távlatba, a derékszög átítójának közepén három alakos szoborcsoport jeleníti meg a háború résztvevőit.

Befejezésül csak annyit: a felvitlanott eseményeknél több élményem, megfigyelésem is volt, de közlésének határát soha nem tejedem ki. A három hét alatt tapasztaltam, hogy Amerika más világ, más méretek között, más életfeltételek között, más kultúrával, más értékrenddel, más gondolkodással rendelkező ország. A három hét alatt tapasztaltam, hogy Amerika más világ, más méretek között, más életfeltételek között, más kultúrával, más értékrenddel, más gondolkodással rendelkező ország. A három hét alatt tapasztaltam, hogy Amerika más világ, más méretek között, más életfeltételek között, más kultúrával, más értékrenddel, más gondolkodással rendelkező ország.

Rózsás János

Munkahelye védelmében (is) vásároljon magyar árut!

Zalai Új Hírek
8.90 Ft

Mi ezeket a napilapokat (is) olvassuk!

Pesti Hírlap
Levél cím: Budapest 1431 Pf. 169. Telefon: 117-6162. Telefax: 117-6029

Önkormányzati beruházások - vállalkozó önkormányzati képviselők Indítvány etikai szabályok megállapítására

Március elején tárgyalta a nagykanizsai Kögyűlés a vállalkozásba adott munkákkal összefüggő etikai szabályok megállapítására tett képviselői Indítványt. A javaslattevők - Czupi Gyula, Marton István és Takács Zoltán - két változatot alakítottak ki. Az egyik szerint a magánvállalkozó, illetőleg társas vállalkozásban érdekelt települési képviselő, valamint a települési képviselő közeli hozzátartozója (egyesenagbellei rokona és annak házastársa, testvére, házastársa, élettársa) az önkormányzat által pénzügyileg egészenben vagy részben finanszírozott gazdasági tevékenységet (munkát) nem pályázat, sem pályázatadás nélkül vállalkozásba adásánál nem vállalhat el.

Ennek az "A" változatnak, vagyis a teljes tiltásnak, az elfogadásában az indítványozók maguk sem nagyon bíztak, bár egy ilyen mértékű önkorlátozás is údvös lett volna.

A második, vagyis a "B" változat - melyet az alábbiakban teljes terjedelmében, változatlanul közlünk - csak a vállalkozásba adáshoz szükséges döntés meghozatalából való kizárás javasolja, melyet eddig is követni kellett volna a döntéshozóknak. Ezen túl az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság előzetes állásfoglalását javasolja a tervezet. A bizottság állásfoglalása szakmai kérdésekre nem vonatkozhat. Tehát csak etikai kérdésben foglalhat állást, ami egyébként a bizottság eredeti feladata is. A pályázó képviselőnek és hozzátartozójának védelme tehát egyértelmű, mivel mindenféle későbbi megjegyzéstől megóvja az eljárás. A "B" változat teljes szövege:

I. PÁLYÁZATÁS ÚJTÁN VÁLLALKOZÁSBA ADOTT MUNKÁK ESETÉBEN Magánvállalkozó, illetőleg társas vállalkozásban érdekelt települési képviselő, valamint közeli hozzátartozója (egyesenagbellei rokona és annak házastársa, testvére, házastársa, élettársa) az önkormányzat által pénzügyileg egészenben vagy részben finanszírozott gazdasági tevékenységet (munkát) pályázat útján **elvállalhat** az alábbiak szerint:

- 1.) Ha a pályázat elbírálására az önkormányzat **képviselőtestülete** jogosult, a képviselőtestületi vitában és a döntés meghozatalában a pályázattal saját maga, illetőleg közeli hozzátartozója által érintett települési képviselő nem vehet részt. A kizáró okot a települési képviselő legkésőbb a napirend tárgyalásának kezdetéig a polgármesternek köteles bejelenteni.
- 2.) Ha a pályázat elbírálására a képviselőtestület **bizottsága** jogosult, a vitában és a bizottsági döntés meghozatalában a pályázattal saját maga, illetőleg közeli hozzátartozója által érintett települési képviselő (amennyiben a döntést az önkormányzat tagja), nem vehet részt.

A kizáró okot a települési képviselő saját maga esetében a pályázat benyújtásával egyidejűleg, közeli hozzátartozója esetén a pályázat benyújtásával, vagy e lénynek a tudomást adása jutásakor haladéktalanul köteles a bizottság elnökének bejelenteni.

A bizottság döntéséhez az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság előzetes állásfoglalása szükséges. Az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság nemleges állásfoglalása a pályázatban érdekelt települési képviselő, illetőleg közeli hozzátartozója pályázatból történő kizárását jelenti. Az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság állásfoglalása szakmai kérdésekre nem vonatkozhat.

3.) Ha a pályázat elbírálására a **Polgármesteri Hivatal** jogosult, a hivatali döntéséhez az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság előzetes állásfoglalása szükséges. Az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság nemleges állásfoglalása a pályázatban érdekelt települési képviselő, illetőleg közeli hozzátartozója pályázatból történő kizárását jelenti. Az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság állásfoglalása szakmai kérdésekre nem vonatkozhat.

4.) Ha a pályázat elbírálására **önkormányzati intézmény (annak vezetője)** jogosult, az intézményi döntéshez az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság előzetes állásfoglalása szükséges. Az Igazgatási és Ügy-

rendi Bizottság nemleges állásfoglalása a pályázatban érdekelt települési képviselő, illetőleg közeli hozzátartozója pályázatból történő kizárását jelenti.

Az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság állásfoglalása szakmai kérdésekre nem vonatkozhat.

II. NEM PÁLYÁZATÁS ÚJTÁN VÁLLALKOZÁSBA ADOTT MUNKÁK ESETÉBEN

Magánvállalkozó, illetőleg társas vállalkozásban érdekelt települési képviselő, valamint a települési képviselő közeli hozzátartozója a Polgármesteri Hivatal, illetőleg önkormányzati intézmény által pénzügyileg finanszírozott - pályázatán kívül vállalkozásba adott - gazdasági tevékenységet (munkát) **elvállalhat** az alábbiak szerint:

- 1.) A **Polgármesteri Hivatal** döntéséhez - a munka települési képviselő, illetőleg közeli hozzátartozója részére történő vállalkozásba adásához - az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság előzetes állásfoglalása szükséges. Az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság nemleges állásfoglalása a települési képviselő, illetőleg közeli hozzátartozója részére történő vállalkozásba adást kizárja. Az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság állásfoglalása szakmai kérdésekre nem vonatkozhat.
- 2.) **Önkormányzati intézmény** (annak vezetője) döntéséhez - a munka települési képviselő, illetőleg közeli hozzátartozója részére történő vállalkozásba adásához - az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság előzetes állásfoglalása szükséges. Az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság nemleges állásfoglalása a települési képviselő, illetőleg közeli hozzátartozója részére történő vállalkozásba adást kizárja. Az Igazgatási és Ügyrendi Bizottság állásfoglalása szakmai kérdésekre nem vonatkozhat.

Indítvány tárgyalása továbbra is aktuális. Ha a Kögyűlés egy teljeskörű, minden képviselőre érvényes Etikai Szabályzatot kíván alkotni, akkor is a magánvállalkozó és a társas vállalkozásban érdekelt települési képviselők és hozzátartozók helyzete a fenti esetekben önálló szabályozást igényel. Ezért önmagában is rendelteté emelhető.

A javaslat ellen szavazó 16 képviselő (Balassa Béla, Balogh György, Böröcz Zoltán, Czobor Zoltán, Czotterné Nádya Zauza, Dr. Csákal Iván, Dömötör Sándor, Farkas Zoltán, Jancsi György, Jecsk Aladár, Dr. Kereskai István, Krémer József, Németh László, Palotás Tibor, Pillerz Éva és Stámier Lajos) zöme - talán - csak értelmezési okok miatt mondott nemet e szöveg változatra és nem más okokból. □

GÁZSZOLGÁLTATÁSSAL KAPCSOLATOS KÉRÉSEIVEL KERESSEN FEL BENNÜNKET!

A FŰTÉSI SEZON UTÁN IS ÁLLUNK RENDELKEZÉSÉRE.

A FOGYASZTÓK SZOLGÁLTATÁBAN.

NYEREMÉNYEK:

- I. 2 hét EGYIPTOMI körút
2 fő részére
- II. 2 hét MALLORCAI nyaralás
2 fő részére
- III. 3 nap a MÜNCHENI sörfesztiválon
2 fő részére
- IV-X. 10.000,- Ft értékű ajándékcsomag
Sorsolás: 1993. május 20.
A nyerteseket levélben értesítjük!

TERVEZZEN MÁR ELŐRE A NYÁRRA, KEZDJE A TAVASZT A KANIZSA SÖRGYÁRRAL!

Önkormányzati képviselők FOGADÓÓRÁJA
az MDF helyi szervezetének irodájában
 (Nagykanizsa, Ady u. 1. Tel.: 93/11-546)
1993. április - május

április 21. (szerda) 16-18 óráig Balogh Tibor, Takács Zoltán
 április 28. (szerda) 16-18 óráig Czupi Gyula, Németh László
 május 5. (szerda) 16-18 óráig Czupi Gyula, Marton István
 május 12. (szerda) 16-18 óráig Czotterné Ivády Zsuzsa, Kovács János
 május 19. (szerda) 16-18 óráig Takács Zoltán
 május 26. (szerda) 16-18 óráig Magyar József

IFJÚSÁGI DEMOKRATA FÓRUM (IDF)

A nagykanizsai és a régió szervezetének közös irodája
 Nagykanizsán, az Ady u. 1-ben.
 Iratvezető: Farkas Átilia
 Ügyeleti idő: hétfőtől péntekig 9-17 óráig.
 Telefon és telefax: 93/11-546

Az MDF Irodájában (Nagykanizsa, Ady u. 1.) havonta kétszer INGYENES JOGI TANÁCSADÁS.

Hittudományi szeminárium

(Középiskolásoknak)

A keresztény értelmiségiek hittudományi szemináriuma soron következő előadását az Evangélikus Teológia Akadémia dékánja Dr. Reuss András tartja április 25-én, 18.30 órakor a Szent Imre plébánia templomban. (Sugár úti kápolna)
 Előadásának címe: Teológia a hit és a tudomány feszültségében.

A POFOSZ
Nagykanizsai Szervezete
HOL?
Nagykanizsa, Ady u. 1.
MIKOR?
 Hétfőn 8-12 óráig,
 csütörtökön 14-17 óráig.

LEMONDÁS A TISZTELETDÍJ EMELÉSÉRŐL NYILATKOZAT

A települési képviselők tiszteletdíját tudunk és beleegyezésünk nélkül 1993. január 1-től 20%-kal megemelték. Tették ezt annak ellenére, hogy a város költségvetése - az előterjesztés szerint - nagyon nehéz helyzetben van, és számos cél megvalósítására nem jutott forrás. Úgy érezzük, ebben a helyzetben az emelt szintű díjazást nem tudjuk elfogadni.

Kérjük a T. Polgármester Urat, hogy részünkre továbbra is az 1993. január 1. előtti fizetett tiszteletdíjat folyósítsa. Egyben arra is kérjük szíves intézkedését, hogy az új felszabaduló összeget az új hulladékgyűjtő rendszer és telep programjára fordítsa a város.
 Nagykanizsa, 1993. február 29.

Takács Zoltán MDF, Koczán Ferenc KDNP, Palotás Tibor KDNP, Dömötörfy Sándor független, Németh László MDF, Jesch Aladár SZDSZ, Magyar József MDF, Balogh Tibor KKK-MDF, Czupi Gyula MDF, Marton István MDF, Kovács János KDNP-MDF, Dr. Bogár Gáspár KDNP.

Gondolatok a költségvetésről

Az idei költségvetésről - koncepció szintjén - már a múlt év november 30-án megkezdődött a közgyűlési vita. Végül 1993. február 22-én fogadta el a testület, igaz, csupán egyetlen szavazattöbbséggel...

A három költségvetési év tapasztalatainak levonását megkönnyítendő, álljon itt egy kis táblázat.

Év	Tervezett bevétel és kiadás	Tényleges kiadás (millió forintban)	Eltérés (növekmény)
1990	-	1.704	-73
1991	1.867	2.340	473
1992	2.761	3.147	386
1993	3.263	-	-

Az 1990. évi költségvetés teljesítéséhez a Megyei Jogú Város Közgyűlésének nem sok köze volt, de az azt követő két év terv-és tényszámait, valamint az ezévi költségvetés elfogadása teljes mértékben a testület felelőssége. Elsősorban természetesen a várost vezető SZDSZ-FIDESZ koalícióé, akik konstruktív javaslatok ellenére mindig ugyanabba a hibába esnek, egyre növekvő mértékben.

Az idei költségvetést készítői egészen biztosan nem tudták volna elfogadtatni a közgyűléssel, ha az előző évi zárszámadás nem néhány hónappal követné azt. Akkor ugyanis minden önkormányzati képviselő előtt világos lett volna az, amit a költségvetés vitájakor kifejtettem, hogy ez lesz az első olyan költségvetés a testület életében, amikor a tárgyévi tervszám alatta marad a ma már ismert előző évi tényszámnak. Ez azért van így, mert a 3 milliárd 263 millió Ft-ból a fejlesztési célú 200 millió Ft hitelt levonva, a saját forrás mindössze 3 milliárd 63 millió Ft, vagyis 84 millió Ft-tal kevesebb a tavalai - fejlesztési célú hitel felvétele nélküli - tényleges költsélnél. Tán meglepő, de nem elhanyagolható az a tény, hogy ez az önkormányzat - saját elhatározásából - még nem vett fel fejlesztési célú hitelt. (Az 1991. évi 50 millió Ft ilyen célú hitel felvételét a szennyvíztisztítómű befejezéséhez még előidézni elhatározták.) A tavalyi évre 66 millió Ft fejlesztési célú hitel felvétele szerepelt a költségvetésben, de mivel nem volt rá szükség - elsősorban a bevételek nem tervezett növekedése miatt - ez elmaradt. A már említett ezévi 200 millió Ft felvételét - annak feleslegessége miatt - kizártunk tartom, csak a tavalai "léggömb" megháragszorozódásának tekintem.

Táblázatunk alapján a város által elkölthető összeg két év alatt 85%-kal nőtt. Ez az infláció mértékének két év alatti mintegy 65%-os növekedését figyelembe véve is **közel 20%-os realitértek növekedést jelent.** Azaz a város pénze nemcsak összegében, hanem értékében is jelentősen szaporodott, még ha az elért eredmények ezt nem is tükrözik minden területen.

Az ezévi 84 millió Ft-os forráscsökkenés teljességgel elfogadhatatlan, csak a szándékos és súlyos alultervezéssel magyarázható. Az igaz, hogy a személyi jövedelemadó önkormányzatnál maradó részének 50-ról 30%-ra csökkentése a tavalyi évről 500 millió Ft-os bevételkiesést jelent. Arról azonban nem szabad megfeledkezni, hogy a normatív állami hozzájárulás 914 millió Ft-ról 1.124 millió Ft-ra - azaz 210 millió Ft-tal - nőtt. A kettő eredője 160 millió Ft növekedés. Ha a bevételeket az előző évi - hitelfelvétel nélküli - kiadások szintjén tervezték volna, akkor - a tervezett 200 millió Ft-os hitel felvétele nélküli is - az állami hozzájárulás eredőjének hozzáadásával 3,3 milliárd Ft felett lenne az idei költségvetés végösszege.

A költségvetés szerkezetének korszerűsítése várhatóan a következő testület feladata lesz, mert a fő feladatok megoldási stratégiájának kialakítása nélkül ez elképzelhetetlen. Egyszerűbben fogalmazva: rossz rendszerben nem lehet jól dolgozni! Példaként a sokszor és sokat emlegetett oktatási koncepció, illetve ennek hiánya évente legalább 100 millió Ft-os veszteséget okoz a városnak.

Teljes bizonyossággal jelenthetem ki, hogy a kitűzött célok megvalósulása esetén az idei költségvetés végösszege 3,5 milliárd Ft körül alakul, azaz várhatóan lépezt tart az inflációra. Sajnos, most sem mondhatok mást, mint amit a Dél-Nyugati előző évi februári számában már részletesen kifejtettem, vagyis: A költségvetés spontán túlteljesülésének legfőbb veszélye, hogy a többletbevételek szinte észrevétel nélkül használódnak fel, s emiatt fontos célok megvalósulása elmarad.

Marton István
 önkormányzati képviselő

Fékként a nyugati magyarság érdeklődésére számot tartó, az ő igényeikhez és anyagi lehetőségeikhez igazodó
Identitás Szabadegyetemet szervez a NAGYKANIZSÁÉRT - DÉLNYUGAT MAGYARORSZÁGÉRT ALAPÍTVÁNY

Részletek a Szabadegyetem céljaiból:

A művelődési hagyományok feletti átközdés, a kultúra ápolása és fejlesztése minden nép ellendegenerálhatatlan kötelessége és feladata. Kötelessége más népekkel és magával szemben is Európá, sőt az egész művelt világ elvája felől, hogy a magyar kultúrát a magas kultúrájú népek szellemi asztalára tegyék, hozzájárulva az egyetemes művelődés sokszínűvé tételéhez. A világ tudja, hogy magyar örökség nélkül szegényebb lenne.

Az 1993. évi program
Időpontja: 1993. július 9-19.

Címe: HUSZADIK SZÁZADI MAGYARORSZÁGÉRTÉSEK

Helyszíne: NAGYKANIZSA BATHÁNY LAJOS GIMNÁZIUM ÉS SZAKKÖZÉPISKOLA
 NAGYSZERŰ KORTÁRS GONDOLKODÓKAT, VEZETŐ POLITIKUSOKAT NYERTUNK MEG ELŐADÓKAT.
 A program része a népi kismesterségekkel, népdalokkal, néptáncokkal való ismerkedés, mód van szokolásra, kirándulásra.
 Célnak a szellemi, lelki épülés mellett a phenés, a sportolás lehetőségeinek biztosításával olyan komplex programot adni, amit tartalmas üdülésként is tiszta szívvel ajánlhatunk.
 Érdeklődni és jelentkezni lehet levélben és telefonon:
 Levélcím: 8800 Nagykanizsa, Ady u. 1. Pf.: 227 Tel./fax: 93/11-546
 Aki szívesen és érdeklődéssel nére kéri - a jelentkezés számától függően -, ingyenesen is résztvehetnek az előadásokon és vitákon.

Boszorkánypercek tegnap és ma?
 (Boszorkányper Dobriban)

Kálmán királyunk (1095-1116) azon rendelkezése, illetve utasítása, hogy "a boszorkányokról pedig, akik nincsenek, semmi vita ne legyen!" - nem lett hatályos gyakorlatilag, mert ahogy Európa-szerte, úgy hazánkban is még 600 évig folytak a boszorkánypercek.

Előbbiek a régi feljegyzések szerint zömükben rágalomból, haragból, az átlagot meghaladó szellemi képesség, vagy női szépség miatti irigységből gyakrabban nőkkel, ritkábban férfiakal szemben - keletkeztek hivatkozással a varázslás, a bűbájosság, az ördöggel való kiborítás "büntényeire".

Azért ragadta meg különösen figyelmemet a dobri boszorkányper, mert vizsgálóbírája,

Pais Farkas szolgabíró apai ágon egyik ősom volt.

A dobri lakos Hajba Jánostól a lopott körte elfogyasztása után a tolvaj Simon Márton megbetegedett. Betegségét azzal indokolta, hogy az ördög-cimborából Hajba hiteglését "eresztett rá", amit Hajba János az eliene indított boszorkányperben - tagadott.

Balogh Mihály dobri lakos a per folyamán ugyancsak azt vallotta, hogy a Hajbától lopott körteből kapott - Hajba "boszorkányraolvasása" miatt hiteglés.

Gazdag Márton két öccse pedig a Hajbától lopott bábútól hiteglés Gazdag valomása szerint, aki azt is vallotta, hogy beszélik, miszerint Hajba "bűbajos és tudakos". A hiteglés elmulott, mikor - szerinte - Hajba a "fáeresztést" megszüntette.

Balogh János azt tanúsította, hogy egy telekta miatt ejtette őt Hajba hiteglésbe.

Vargha Mihály, csehi lakos, Zchy gróf erdőpásztor a tolvaj Hajbától elvette a lopott gesztenyén kívül a pipáját és a tarisznyját. Hajba rá is hitegléselt bocsjárt, amitől Vargha "tekdagott". Később visszaadta Hajbának az elvett holmit, ekkor Hajba "háromszor a váltát tenyerével meghűtötte", mire Vargha egészséges lett.

A vádat a főispán nevében Thassy Ferenc tisztí ügyész ismertette. Thassy Hajbát sokféle varázssal, az ördöggel való kiborítással és bűbájosságokkal vádolta és ezekért őt a Praxis Criminalis 60 articulus szerinti megkínzás után - mint boszorkányt - elevenen való megégését indítványozta.

A védő arra hivatkozott, hogy a kihallgatott tanúk mindegyike csak egyetlen, saját maga által állított tényről vallott, és minden tényállásról csak egyetlen tanú vallott. Ezek miatt a tanúvallomások elvetendőek, egy ta-

nú nem tanú! A védő azt is kihangsúlyozta, hogy a vádban felemlített hiteglés akkor járvány volt, s ez nem Hajba okozta. A védő utolsó mondatát szerint a vád bizonytalan, hatástalan, azért Hajba felmentendő!

Az ítélet Hajba János felmentését mondta ki, amivel elég ritkán szokták a boszorkánypereket befejezni.

Ez a boszorkányper 1752. március 16-án folyt le.

A keresztény megbocsátásra hivatkozva - farizeusi szemforgatással - igyekeznek bizonyos politikai erők megakadályozni az AVH-s gyilkosok és az egyéb '56 utáni vérengzők elmarasztalását. Nevezettek parlamentbeni ellenlélek ismerősei megpróbálják összemenni a minden tényleges jogalapot nélkülöző 200 év előtti boszorkányperekkel a mai idők büntetőjogi szemlélete szerint is büntetőndő gaztettek miatti jogos számonkérését.

Dr. Pais János

Piarista iskola - újra - Nagykanizsán

Szokatlan eseményről szóltatta a kis elsőöket a tanév első napjaiban a temetőbe. Idős szerzetes tanár kísérték utolsó útjára, városunk szülőföldét, akit ők egyáltalán nem ismerhettek.

Különös életutat járt be lván János. A sokgyermekes család fia tanári pályáján lelkesülve választotta a piarista rendet. Egyetemi tanulmányai zárásakor pedig a nagynevű, kemény követelésű professzornál, Szeft Gyulánál doktorált. Működése első éveiben már tankönyvíróként dolgozott a mezőzöld korában az első közötti - tankönyvcsaládot tervez. Munkájával 1943-ra készült el, csak hogy az 1944-gy beköszönő súlyos történelmi változások lehetetlenné teszt megjelenését. Élete további sorában is szinte mindig hátrányt szenved. Sok meőlést elűr, rátermetesség, tudása szintje alatti feladatokkal végző. Ha a sikeres oldalról nézzük, nyugodtan monthatja bárki róla, hogy szerencsés, rossz időben született. Pedig e gondozatlan öltöztető emberben - késő öregségében is - nagy erői és lelket láttam lakozni. Sétáink során a tenleket egyszerű tényként közölte, soha sem volt elégedetlen. "Nézze, az én dolgomat ott fónn intézik, - annál magasabb hatalmat pedig nem ismerek."

Rendjének alapítója, Kalazanc Szt. József kanonizációs aktóiban van egy furcsa kitétel, mely "keresztény Jöbkként" említi Róma utcagyerekeinek kopottas-jeles tanítóját.

Ezzel a világtól való hátránytól mindig számolt, s így lelt egyszerű edzést! és nagy a rend.

A kissek hosszúra nyúlt bevezetőitől azért nem tekintettem el, mert mindkettőjükben a piarista lelkület és tanító szellem napjainkra is érvényes példaképeit látom.

Szerzetesek akkor érkeznek magyar földre, amikor a török uralom végnapját éli. Az országos méretű felfordulásban lassan, de igen határozottan a szellem és vallás konzolidációját valósítják meg. Ott dolgoznak, ahová meghívják őket, s a hely "deficitjeivel" is megküzdnek. Csak öltöztetőben igénytelenek. "Apró munkával", hallatlan következetességgel korszerűsítik. Elsők a terméskettudományok tárgyak kiterjesztésében és a magyar tanítvány bevezetésében. Ha pedig a haza ügye megkívánja, hadba is szállnak annak védelmére. (1848-ban városunkban több tanár tanítványi élén elhagyja az iskolát - komoly gondot okozva a színvonalas tanításnak.)

Napjainkat vizsgálva nemcsak örülni, hanem természetesen is tartjuk, hogy a város közgyűlése fogadta a 44 éves kényszerűnelt után újra iskolát nyitó piaristákat. Itt nemcsak érdemek elismeréséről, "kárpótlásokról" van szó. Sokkalta inkább arról az egészséges és kívánatos versenylapotról, melynek következtében szellemekben és erkölcsökben erős, keresztény felfogású, valósáit élő ifjúság kerül ki a 12 évfolyamos tervezett iskola padjaiból. Olyanok, akik tudják a matematikát, de nem felejtik el imádkozni sem.

A több századon át kibocsájtott generációk, nemzeti kiválóságaink és becsülettel szerzett városi polgáraink egyaránt bizonyítják, hogy minden történelmi, társadalmi változásban a közösségért, a hazáért áldozatot vállalni tudó, felelősségteljes és dolgozó életre tanított a rend elve és gyakorlata. Bizhatunk abban, hogy nemes tradíciókat városunkban nemcsak felélesztik, hanem öregbítik is. Ezt a II. világháború pusztításait követő romlott helyzetünkben szinte hónapokan belül megmutatták. Értékteremtésükhez - a szakmai felkészültség mellett - a vállalati feladat szívs teljesítése, hitükben folyvást Istenre tekintő bizalom és a diák sorsáért felelős szeretet munkált, segített.

A rendalapító ugyanis tanítványalban is szerette Jézust! Csak így írható a kora 1600-as években rendtársainak emlékeztetőül máig ható jelmotdatok. "Furtum facit, qui sine fructu vivit." (Tolvaj az, aki nem gyümölcsözön él.) "Maxime debetur pueri reverentia! (Legnagyobb mértékben - meg kell adni - a gyermeknek a tiszteletet!) Majd 300 évvel később nem ugyanezt mondja Makarenko a "Köveletek, mert tisztellek" normájában?

Vajon a haza szellemi-erkölcsi rekonstrukciójának sürgető idején ki mondhatja korszerűtlennek az azért hivatásból, fogadalomból tenni kívánó szerzetesek jelentkezését?

Boros Antal

Del-Nyugat

Kiadja a Nagykanizsáért - Délnyugat Magyarországiért Alapítvány. A szerkesztőség és az alapítvány címe: Nagykanizsa, Ady u. 1. Felelős kiadó: Katona Gyula, Szerkesztő: Czupi Gyula. Tervezőszerkesztő: Fodgyas Lászlóné, Grafikus: Ambrus Márta, Gépi szerkesztés: Horváth Margit, Nyomdató munkák: Zolai Nyomda, HU ISSN 0665 - 6393. É számból példányok kerültek az Alapítvány címén.